

Bruxelles, 22 iulie 2026
(OR. en)

11674/26

FREMP 239
JAI 965
AG 114
POLGEN 189

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	17 iulie 2026
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2026) 900 final
Subiect:	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR Raportul din 2026 privind statul de drept Situația statului de drept în Uniunea Europeană

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2026) 900 final.

Anexă: COM(2026) 900 final

Bruxelles, 17.7.2026
COM(2026) 900 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Raportul din 2026 privind statul de drept

Situația statului de drept în Uniunea Europeană

{SWD(2026) 901 final} - {SWD(2026) 902 final} - {SWD(2026) 903 final} -
 {SWD(2026) 904 final} - {SWD(2026) 905 final} - {SWD(2026) 906 final} -
 {SWD(2026) 907 final} - {SWD(2026) 908 final} - {SWD(2026) 909 final} -
 {SWD(2026) 910 final} - {SWD(2026) 911 final} - {SWD(2026) 912 final} -
 {SWD(2026) 913 final} - {SWD(2026) 914 final} - {SWD(2026) 915 final} -
 {SWD(2026) 916 final} - {SWD(2026) 917 final} - {SWD(2026) 918 final} -
 {SWD(2026) 919 final} - {SWD(2026) 920 final} - {SWD(2026) 921 final} -
 {SWD(2026) 922 final} - {SWD(2026) 923 final} - {SWD(2026) 924 final} -
 {SWD(2026) 925 final} - {SWD(2026) 926 final} - {SWD(2026) 927 final} -
 {SWD(2026) 928 final} - {SWD(2026) 929 final} - {SWD(2026) 930 final} -
 {SWD(2026) 931 final}

1. INTRODUCERE

Statul de drept se află în centrul proiectului european, fiind una dintre valorile pe care se întemeiază Uniunea Europeană. Prosperitatea, securitatea și reziliența democratică a UE depind de respectarea statului de drept și a valorilor comune ale Uniunii. Europeanii consideră că democrația, drepturile omului și statul de drept se numără printre cele mai importante puncte forte ale UE¹. Într-un moment în care ordinea internațională bazată pe norme, drepturile fundamentale și sistemele democratice sunt supuse unor presiuni tot mai mari, protejarea acestor valori este mai importantă ca niciodată. Existența unor standarde solide privind statul de drept este esențială nu numai pentru a menține încrederea cetățenilor în instituțiile publice, pentru a asigura protecția drepturilor lor și pentru a susține democrația, ci și pentru a consolida atractivitatea Europei pentru investiții și activități comerciale și pentru a stimula competitivitatea pe termen lung a Uniunii.

De la lansarea sa în 2020, Raportul privind statul de drept a devenit un instrument consacrat, recomandările formulate în acesta acționând tot mai mult ca vectori ai reformelor datorită unei colaborări mai strânse cu statele membre pe parcursul ciclului anual. Accentul mai puternic pus pe dimensiunea pieței unice, introdusă anul trecut, reflectă rolul central al statului de drept în garantarea securității juridice și a unui mediu previzibil în care întreprinderile pot beneficia de piața unică în condiții de egalitate în întreaga Uniune.

În contextul unei instabilități geopolitice continue, promovarea și protejarea statului de drept dincolo de frontierele sale rămâne un obiectiv strategic esențial pentru Uniune. Participarea țărilor implicate în procesul de aderare alături de statele membre ale UE la Raportul privind statul de drept și includerea treptată a unor parteneri suplimentari implicați în procesul de aderare, dacă și atunci când vor fi pregătiți², sprijină și mai mult eforturile lor de reformă menite să ancoreze statul de drept în mod ferm și ireversibil înainte de aderare și să garanteze că aceste standarde ridicate sunt susținute după aderare.

Prin evaluarea sa anuală a situației statului de drept în fiecare stat membru al UE, raportul oferă un punct unic de referință care contribuie la dialogul și încrederea reciprocă dintre UE și statele membre. Recomandările formulate în raport sunt menite să ghideze acțiunile statelor membre în ceea ce privește realizarea de reforme care abordează principalele provocări și consolidează statul de drept, ceea ce a contribuit la crearea unei dinamici pozitive a reformelor³. Constatările din raport reprezintă, de asemenea, o sursă de informații în aplicarea altor instrumente, în special a Regulamentului privind condiționalitatea⁴. Rolul esențial al raportului în promovarea reformelor, sprijinirea bunei guvernante și asigurarea faptului că provocările legate de statul de drept sunt abordate în mod preventiv se reflectă, de asemenea, în propunerea Comisiei pentru următorul cadru financiar multianual (CFM)⁵.

¹ În Eurobarometrul Flash nr. 569 „Provocările și prioritățile UE” din septembrie 2025, europenii au identificat respectarea democrației, a drepturilor omului și a statului de drept ca fiind principalele puncte forte ale UE (36 %).

² Începând din 2024, în raport au fost incluse Albania, Muntenegru, Macedonia de Nord și Serbia. Selecția reflectă progresele înregistrate în procesul de aderare al țărilor respective sau progresele înregistrate în ceea ce privește nivelul lor de pregătire referitor la statul de drept.

³ 47 % dintre recomandările formulate în Raportul din 2025 privind statul de drept au fost puse în aplicare integral sau parțial.

⁴ Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2092 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2020 privind un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii.

⁵ COM(2025) 570 final.

2. GARANTAREA RESPECTĂRII STATULUI DE DREPT: EVOLUȚII ȘI ACȚIUNI LA NIVELUL UE

Raportul privind statul de drept este un pilon central al arhitecturii UE privind statul de drept⁶. Această arhitectură constă într-un set divers de instrumente menite să promoveze, să protejeze și să susțină statul de drept în întreaga Uniune. Obiectivele raportului sunt de **a promova** o cultură solidă a statului de drept, de **a preveni** apariția problemelor legate de statul de drept și de **a răspunde** în mod eficace provocărilor grave și persistente.

2.1 *Un ciclu integrat privind statul de drept*

În discursul său din 2025 privind starea Uniunii, președinta von der Leyen a făcut apel la un **ciclu anual integrat privind statul de drept**, construit în jurul unui ritm comun, cu jaloane clare și contribuții din partea tuturor instituțiilor UE. Instituțiile au datoria comună de a contribui la promovarea și respectarea statului de drept în cadrul prerogativelor lor respective. Ca parte a ciclului din acest an privind statul de drept, Comisia a încercat să aprofundeze în continuare colaborarea cu Parlamentul European și cu statele membre prin consolidarea informării și a coordonării.

Raportul este elaborat printr-o colaborare consecventă și intensă cu statele membre și cu alte părți interesate de la nivel național și de la nivelul UE⁷. Acesta încurajează eforturile susținute și specifice de abordare a provocărilor pe care le identifică, pe baza unei înțelegeri comune. De asemenea, raportul promovează cooperarea dintre statele membre, precum și cu Comisia, cu organismele și actorii internaționali, cum ar fi Comisia de la Veneția a Consiliului Europei, stimulând reforme bazate pe soluțiile cele mai adecvate, ținând seama, în același timp, de contextele naționale specifice și de tradițiile juridice.

Comisia cooperează îndeaproape cu statele membre atât la nivel politic, cât și la nivel tehnic, inclusiv pentru a îmbunătăți urmărirea și monitorizarea recomandărilor. Acest angajament sporit îi permite să sprijine punerea în aplicare a reformelor, să monitorizeze progresele înregistrate pe parcursul anului și să se asigure că recomandările rămân strâns aliniate la evoluțiile de pe teren. La nivel tehnic, reuniunile periodice ale **Rețelei UE a punctelor de contact pentru statul de drept** oferă un forum pentru schimbul de experiență și discutarea chestiunilor de interes comun ridicate în rapoartele privind statul de drept⁸. Contribuția autorităților din statele membre este o sursă esențială de informații pentru raport.

La nivel politic, **dialogul privind statul de drept** din cadrul Consiliului Afaceri Generale s-a consolidat în continuare ca forum pentru schimburile politice între statele membre cu privire la chestiuni legate de statul de drept⁹. Bazându-se pe Raportul privind statul de drept, acesta oferă o platformă pentru un dialog constructiv cu privire la cele mai bune practici și discuții asupra modului de îndepărtare a neajunsurilor. Începând din 2024, miniștrii din țările implicate în procesul de aderare care fac obiectul Raportului privind statul de drept participă la aceste

⁶ Pe lângă setul de instrumente privind statul de drept, alte instrumente (descrise în detaliu în cele ce urmează) includ tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană, semestrul european, sprijinul financiar al UE pentru reformele structurale ale statului de drept și societatea civilă, procedurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, mecanismul prevăzut la articolul 7 din TUE pentru abordarea încălcărilor grave ale statului de drept, dialogurile structurate anuale ale Consiliului privind statul de drept și garanțiile bugetare în temeiul actualului cadru financiar multianual.

⁷ Pentru pregătirea raportului din acest an, au avut loc peste 600 de reuniuni.

⁸ Un subiect al schimburilor de bune practici a fost reprezentat de inițiativele la nivel național de sensibilizare cu privire la statul de drept și de promovare a recrutării în sistemul judiciar.

⁹ Consiliul Afaceri Generale a purtat o discuție orizontală privind evoluțiile statului de drept în septembrie 2025 și a inițiat discuții specifice fiecărei țări în noiembrie 2025 și în ianuarie și mai 2026.

dialoguri alături de miniștrii statelor membre¹⁰. La rândul său, Consiliul Justiție și Afaceri Interne a continuat să discute chestiuni de actualitate privind statul de drept în cursul fiecărei președinții semestriale a Consiliului¹¹. În 2025, în timpul președinției daneze, Consiliul a organizat o reuniune informală a miniștrilor culturii și mass-mediei, care au emis o declarație subliniind **importanța unei mass-medii libere, independente și diverse**¹². În cadrul Consiliului Afaceri Generale din mai 2026, concluziile președinției din 2023 referitoare la evaluarea dialogului anual privind statul de drept au obținut sprijinul tuturor statelor membre¹³.

Parlamentul European a continuat să aducă contribuții importante la ciclul anual privind statul de drept prin discuții periodice în cadrul ședințelor plenare și al comisiilor, contribuind la creșterea importanței aspectelor legate de statul de drept la nivelul UE și la nivel național. În 2025, Parlamentul a devansat data prezentării raportului său din proprie inițiativă referitor la Raportul Comisiei privind statul de drept, pentru a permite un ciclu mai integrat. Este important să se favorizeze sinergiile dintre setul de instrumente al Comisiei privind statul de drept și alte inițiative existente pentru a se asigura că ciclul anual privind statul de drept devine și mai eficace în a ajuta statele membre să pună în aplicare reforme pozitive, iar Comisia va continua să colaboreze cu Parlamentul și cu Consiliul pentru a îmbunătăți și a consolida dialogul privind ciclul. În acest context, Parlamentul salută activitatea [Grupului de monitorizare a democrației, a statului de drept și a drepturilor fundamentale \(DRFMG\)](#) din cadrul Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne a Parlamentului. Acesta oferă un forum valoros atât pentru discuțiile orizontale, cât și pentru cele specifice fiecărei țări în care Comisia va continua să se implice activ, inclusiv pentru a sprijini pregătirea raportului privind statul de drept și acțiunile întreprinse ca urmare a recomandărilor sale.

Discuțiile privind statul de drept au continuat și în cadrul altor foruri. **Comitetul Economic și Social European** a organizat cea de a șasea conferință anuală privind drepturile fundamentale și statul de drept. Comisia a organizat mai multe **dialoguri naționale privind statul de drept**¹⁴, în strânsă cooperare cu Agenția pentru Drepturi Fundamentale. Aceste dialoguri reprezintă un element important al procesului de monitorizare, reunind diverse părți interesate și autorități naționale pentru a le implica mai îndeaproape în acțiunile ulterioare Raportului privind statul de drept, inclusiv în punerea în aplicare a recomandărilor din acesta.

Raportul privind statul de drept continuă să servească drept catalizator pentru o colaborare mai strânsă cu **societatea civilă și cu alte părți interesate**. Organizațiile societății civile și grupurile profesionale care reprezintă judecătorii, procurorii, avocații și jurnaliștii au un rol important în promovarea și protejarea statului de drept. Expertiza și cunoștințele lor pe teren sunt esențiale pentru a asigura un raport privind statul de drept cuprinzător și bazat pe dovezi.

2.2 Sprijinirea statului de drept prin intermediul bugetului UE

Statul de drept este esențial pentru funcționarea economiilor europene, în special a pieței unice, care se bazează pe sisteme de justiție eficiente, pe cadre anticorupție solide și pe o legislație

¹⁰ Miniștrii din Albania, Muntenegru, Macedonia de Nord și Serbia au participat la un schimb de opinii cu privire la situația statului de drept în țările lor, în cadrul Consiliului Afaceri Generale din 16 septembrie 2025.

¹¹ În octombrie 2025 și martie 2026, Consiliul Justiție a discutat despre participarea politică și independența avocaților.

¹² Declarație privind necesitatea culturii și a mass-mediei ca garanție pentru democrațiile noastre europene, 4 noiembrie 2025, disponibilă la adresa: [declaration-on-the-necessity-of-culture-and-media.pdf](#).

¹³ Iar Ungaria a aprobat concluziile președinției.

¹⁴ În noiembrie 2025, în Cehia a fost organizat un dialog național privind statul de drept, referitor la eficiența sistemului de justiție. În ianuarie 2026, în Croația a fost organizat un dialog național privind statul de drept referitor la libertatea și pluralismul mass-mediei. Pentru informații suplimentare privind dialogurile: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/annual-rule-law-cycle/national-rule-law-dialogues_en.

solidă. Prin urmare, aspectele legate de statul de drept ocupă un loc tot mai important în cadrul semestrului european și al sprijinului acordat de UE pentru investiții și reforme naționale.

[Mecanismul de redresare și reziliență](#) a demonstrat modul în care bugetul UE poate fi eficace în promovarea reformelor privind statul de drept în statele membre, inclusiv pentru a consolida sistemele judiciare, a promova digitalizarea pentru o mai mare eficiență, a îmbunătăți infrastructura judiciară, a consolida instituțiile de combatere a corupției și a îmbunătăți calitatea procesului legislativ. Nu mai puțin de 21 de state membre au inclus angajamente legate de statul de drept în planurile lor de redresare și reziliență (PNRR)¹⁵. Aceste angajamente s-au tradus în aproximativ 285 de jaloane și ținte, corespunzătoare unui număr de 75 de reforme și 36 de investiții menite să consolideze statul de drept, care sunt în curs de finalizare treptată¹⁶. Printre exemple se numără îmbunătățirea eficienței judiciare prin restructurarea instanțelor sau intensificarea eforturilor de combatere a corupției prin consolidarea instituțiilor axate pe combaterea corupției. În ansamblu, aceste măsuri sunt în valoare de peste 3 miliarde EUR. Unele planuri de redresare și reziliență aduc, de asemenea, îmbunătățiri procesului legislativ, de exemplu prin impunerea unor consultări publice și a unor evaluări ale impactului. În anumite cazuri, angajamentele din planul de redresare și reziliență privind statul de drept au fost considerate esențiale pentru protejarea intereselor financiare ale UE și, prin urmare, îndeplinirea acestora este o condiție prealabilă pentru primirea oricărei plăți în urma unei cereri de plată¹⁷.

Pe baza învățămintelor desprinse din finanțarea reformelor privind statul de drept în cadrul actualului CFM și al instrumentului NextGenerationEU, propunerea Comisiei privind [cadru financiar multianual \(CFM\) 2028-2034](#) consolidează legătura dintre recomandările din Raportul privind statul de drept și sprijinul financiar. Combinația dintre garanțiile solide în ceea ce privește statul de drept și sprijinul pentru investiții și reforme va proteja bugetul UE și va asigura faptul că acesta contribuie în mod eficace la consolidarea statului de drept în UE.

În conformitate cu propunerea Comisiei pentru următorul CFM, [planurile de parteneriat naționale și regionale \(PPNR\)](#) vor oferi un cadru coerent unic pentru fondurile UE puse în aplicare de statele membre și de regiuni. Respectarea valorilor Uniunii în conformitate cu articolul 2 din TUE, inclusiv a statului de drept, este un obiectiv general al acestui cadru. Comisia a propus ca planurile de parteneriat naționale și regionale să abordeze provocările identificate în cadrul de referință al UE în materie de politici, inclusiv cele identificate în Raportul privind statul de drept, precum și în semestrul european și în recomandările sale specifice fiecărei țări. Prin urmare, se preconizează că statele membre vor include în planurile lor investiții și reforme care protejează și consolidează statul de drept, ghidate după raport și recomandările orientate spre rezultate din acesta – care acoperă domenii precum consolidarea sistemelor de justiție, cadrele anticorupție, pluralismul mass-mediei și echilibrul puterilor.

¹⁵ 21 de state membre s-au angajat să pună în aplicare reforme și investiții legate de statul de drept: Belgia, Bulgaria, Cehia, Grecia, Spania, Croația, Italia, Cipru, Letonia, Lituania, Luxemburg, Ungaria, Malta, Țările de Jos, Austria, Polonia, Portugalia, România, Slovenia, Slovacia și Finlanda.

¹⁶ În temeiul Regulamentului privind Mecanismul de redresare și reziliență, reformele și investițiile trebuie puse în aplicare până la 31 august 2026 și toate plățile trebuie efectuate până la 31 decembrie 2026. Comisia evaluează îndeplinirea jaloanelor convenite pe baza dovezilor prezentate de statele membre în sprijinul cererilor lor de plată. În conformitate cu acordurile de finanțare și acordurile de împrumut aplicabile, statele membre trebuie să își prezinte cererile de plată rămase până la 30 septembrie 2026, după care Comisia intenționează să furnizeze evaluarea sa preliminară a îndeplinirii jaloanelor și a țințelor până la 20 noiembrie 2026.

¹⁷ Pe lângă garanțiile solide care protejează interesele financiare ale UE împotriva riscurilor legate de încălcări ale statului de drept – în special Regulamentul (UE) 2020/2092 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2020 privind un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii, care va continua să se aplice după încheierea actualului buget pe termen lung al UE. A se vedea și punctul 2.4.

Astfel de reforme pot contribui, de asemenea, la o mai bună guvernare prin sporirea eficienței administrației publice, inclusiv a autorităților judiciare, și a capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate de la nivelul statelor membre, al regiunilor și al comunităților locale. Accentul pus pe piața unică în Raportul privind statul de drept, în combinație cu semestrul european¹⁸, va ajuta, de asemenea, statele membre să identifice reformele privind statul de drept care urmează să fie sprijinite în planurile de parteneriat naționale și regionale relevante din punct de vedere economic, inclusiv cele care nu au fost încă incluse în planurile de redresare și reziliență actuale. Odată prezentate, planurile de parteneriat naționale și regionale vor fi discutate între Comisie și statele membre, împreună cu jaloanele și țintele pentru reformele convenite. Pentru a sprijini statele membre în identificarea și prioritizarea investițiilor și reformelor în domeniul statului de drept care pot fi sprijinite prin intermediul planurilor, **în această ediție din 2026 a Raportului privind statul de drept, Comisia și-a consolidat în continuare recomandările, făcându-le mai specifice și mai operaționale.** Recomandările sunt menite să identifice principalele aspecte și provocări care trebuie abordate, lăsând în același timp statelor membre flexibilitatea cu privire la modul de obținere a acestor rezultate, ținând seama de cadrul lor juridic și instituțional național.

Propunerea de regulament include, de asemenea, garanții solide pentru respectarea **statului de drept și a Cartei drepturilor fundamentale a UE** în punerea în aplicare a planurilor de parteneriat naționale și regionale, impunând statelor membre să respecte aceste principii fundamentale pe tot parcursul CFM. Respectarea condițiilor orizontale privind statul de drept și drepturile fundamentale va fi o condiție prealabilă pentru a primi sprijin în cadrul planurilor de parteneriat naționale și regionale. În orice moment pe parcursul punerii în aplicare a planurilor și în urma schimburilor cu statele membre în cauză, va exista posibilitatea de a bloca plățile efectuate către un stat membru pentru măsurile specifice afectate în cazul în care condițiile orizontale respective nu sunt sau nu mai sunt îndeplinite¹⁹. Informațiile din Raportul privind statul de drept vor fi utilizate ca una dintre sursele pe care se sprijină evaluarea de către Comisie a respectării condițiilor orizontale, reflectând rolul consacrat al Raportului privind statul de drept ca instrument de identificare a provocărilor legate de statul de drept și a priorităților de reformă prin intermediul unui proces bazat pe dovezi, întemeiat pe dialogul cu statele membre. Cu toate acestea, nu va exista **nicio legătură automată** între recomandările din Raportul privind statul de drept și aprobarea planurilor de parteneriat naționale și regionale și nici cu evaluarea respectării acestor condiții orizontale, aceasta din urmă necesitând, de asemenea, stabilirea impactului (potențial) al deficiențelor identificate asupra execuției fondurilor.

UE dispune de alte **surse de finanțare** prin care să contribuie la consolidarea capacităților sistemului judiciar, ale mass-mediei și ale societății civile de a asigura respectarea statului de drept. În cadrul actualului CFM, sprijinul include programe precum programul „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori” (CEDV), programul „Justiție” 2021-2027, Fondul social european Plus și programul „Europa creativă”. În cadrul următorului CFM, acest sprijin va fi consolidat, inclusiv pentru activitatea indispensabilă a organizațiilor societății civile în ceea ce privește monitorizarea respectării statului de drept, expunerea corupției și promovarea reformelor. Potrivit propunerii Comisiei, bugetul noului [program „Justiție”](#) ar urma să fie de peste trei ori mai mare, cu un accent mai puternic pe digitalizarea sistemelor de justiție. În plus, noul

¹⁸ Printre aspectele abordate în recomandările relevante specifice fiecărei țări din cadrul semestrului european se numără îmbunătățirea eficienței judiciare și măsurile anticorupție. A se vedea Comunicarea privind semestrul european 2026 – pachetul de primăvară. COM(2026) 200 final.

¹⁹ Comisia a propus ca, în cazurile de neîndeplinire a condițiilor, statele membre să fie totuși nevoite să continue plățile către beneficiarii finali, iar sumele pierdute din cauza încălcărilor nesoluționate să poată fi realocate altor instrumente sau programe ale Uniunii puse în aplicare în cadrul gestiunii directe sau indirecte.

[program AgoraEU](#), cu un buget propus de aproximativ 8,6 miliarde EUR, ar reuni într-un cadru unic sprijinul pentru domeniile culturii, mass-mediei, drepturilor și valorilor, pentru a consolida participarea democratică, reziliența societății, libertatea mass-mediei, drepturile fundamentale, egalitatea și statul de drept în întreaga UE.

2.3 Promovarea și protejarea statului de drept prin politicile și legislația UE

Raportul privind statul de drept a fost o forță motrice care a stat la baza elaborării de noi politici și instrumente juridice ale UE într-o varietate de domenii precum justiția, pluralismul mass-mediei și combaterea corupției.

Sprijinirea statelor membre în punerea în aplicare a noilor norme privind libertatea mass-mediei

Începând cu 8 august 2025, se aplică marea majoritate a dispozițiilor [Regulamentului european privind libertatea mass-mediei \(EMFA\)](#). EMFA conține dispoziții specifice privind alocarea transparentă și echitabilă a publicității de stat, transparența proprietății asupra mass-mediei, funcționarea independentă a serviciilor publice de mass-media și disponibilitatea resurselor financiare pentru îndeplinirea rolului său de serviciu public. De asemenea, regulamentul introduce măsuri de protecție a surselor jurnalistice și a comunicărilor confidențiale. Anul trecut s-a înregistrat o activitate intensă care a implicat Comisia Europeană și autoritățile statelor membre pentru a asigura alinierea legislației și a practicilor naționale în aceste domenii esențiale, care sunt, de asemenea, esențiale pentru pilonul privind mass-media al Raportului privind statul de drept. Comisia a lansat primele acțiuni de asigurare a respectării EMFA în decembrie 2025²⁰. Întrucât EMFA este în prezent aproape pe deplin aplicabil²¹, monitorizarea aspectelor acoperite integral de EMFA în urma recomandărilor din 2025 va fi asigurată ca parte a sprijinului acordat de Comisie statelor membre în aplicarea EMFA și în asigurarea respectării acestei legislații. Cu toate acestea, Raportul privind statul de drept va continua să monitorizeze evoluțiile semnificative din aceste domenii și să prezinte impactul acestora.

Protejarea jurnaliștilor în UE

Pentru a proteja jurnaliștii, apărătorii drepturilor omului și alți actori implicați în dezbateri publice împotriva abuzului de procedură menit să reducă la tăcere participarea acestora la chestiuni de interes public, Comisia a continuat să colaboreze cu statele membre pentru a sprijini transpunerea și punerea în aplicare de către acestea a noii [Directive privind protecția împotriva SLAPP](#). Directiva stabilește garanții procedurale minime împotriva proceselor abuzive care vizează jurnaliști, apărători ai drepturilor omului și alte persoane în cadrul procedurilor civile transfrontaliere²². Deși directiva impune statelor membre să dispună de un sistem de garanții împotriva SLAPP pentru cazurile transfrontaliere, mai multe state membre au extins aceste garanții și la cazurile interne, ceea ce contribuie la îmbunătățirea securității juridice și consolidează protecția persoanelor vizate de SLAPP în toate domeniile, în conformitate cu Recomandarea Comisiei privind protecția împotriva SLAPP²³. În conformitate cu această recomandare, mai multe state membre au dezincriminat, de asemenea, defăimarea,

²⁰ Comisia a inițiat o procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva Ungariei prin adoptarea unei scrisori de punere în întârziere; de asemenea, Comisia a lansat acțiuni subsecvente cu mai multe state membre prin dialoguri administrative sau dialoguri prealabile lansării procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor la nivelul UE.

²¹ Articolul 20 din EMFA va începe să se aplice de la 8 mai 2027.

²² În această etapă, mai multe state membre au notificat Comisiei transpunerea integrală, deși alte câteva se află într-un stadiu avansat al procesului legislativ.

²³ În completarea directivei, Recomandarea privind protecția împotriva SLAPP din 2022 încurajează statele membre să elaboreze un cadru mai larg de măsuri de protecție care să acopere, de asemenea, cazurile interne și toate domeniile de drept, precum și formarea, sensibilizarea, sprijinirea victimelor și colectarea datelor.

făcând astfel un pas important în direcția limitării utilizării legilor privind defăimarea în cadrul procedurilor care pot avea un efect disuasiv asupra dezbaterii publice și a participării la dezbaterile publice. În mai 2026, Comisia a organizat un eveniment la nivel înalt pentru a inaugura noul Grup de experți împotriva SLAPP și pentru a lansa revizuirea recomandării privind protecția împotriva SLAPP. După cum s-a subliniat și în rapoartele anterioare, multe state membre au luat deja măsuri concrete pentru a face față SLAPP, inclusiv prin formare specializată, inițiative de sensibilizare și mecanisme de sprijin pentru jurnaliștii și apărătorii drepturilor omului vizați. După cum s-a angajat și în cadrul Scutului european pentru democrație, Comisia va continua să sprijine un mediu favorabil mai puternic și o mai mare siguranță pentru jurnaliști și pentru reportajele de știri de calitate de calitate, inclusiv prin actualizarea [Recomandării sale referitoare la siguranța jurnaliștilor](#).

Un cadru strategic pentru sprijinirea și capacitarea societății civile

Comisia a adoptat, de asemenea, o primă [strategie a UE pentru societatea civilă](#), care recunoaște rolul esențial al societății civile în susținerea valorilor UE, inclusiv a statului de drept, și stabilește un cadru de acțiune pentru un spațiu civic deschis, sigur și favorabil. Strategia stabilește angajamente concrete structurate în jurul a trei obiective care se consolidează reciproc: consolidarea dialogului cu societatea civilă, protejarea și sprijinirea societății civile și asigurarea unei finanțări adecvate, durabile și transparente. Aceasta propune acțiuni la nivelul UE și la nivel național, în strânsă cooperare cu partenerii, cu organizațiile societății civile și cu statele membre.

Noi norme pentru consolidarea luptei împotriva corupției

Intrarea în vigoare a [Directivei anticorupție](#) la 31 mai 2026 a reprezentat o etapă importantă pentru protejarea democrațiilor, economiilor și instituțiilor noastre împotriva efectelor dăunătoare ale corupției. Noile norme stabilesc un cadru modern și armonizat pentru prevenirea, depistarea și sancționarea corupției în UE. Comisia va sprijini statele membre să respecte termenul de transpunere a dispozițiilor relevante până la 1 iunie 2028²⁴. În plus, Comisia intenționează să adopte anul acesta o **strategie a UE de combatere a corupției**, menită să raționalizeze și să coordoneze mai bine eforturile de combatere a corupției în UE. Rețeaua UE de combatere a corupției continuă să ofere un forum pentru cooperare și schimb de bune practici cu scopul de a sprijini eforturile la nivelul UE de promovare a integrității și de combatere a corupției²⁵.

Digitalizarea pentru sisteme de justiție mai eficiente, mai reziliente și mai sigure

[strategia Digital Justice@2030](#) și [strategia în materie de formare judiciară pentru perioada 2025-2030](#), adoptate în noiembrie 2025, vizează accelerarea digitalizării sistemelor naționale de justiție pentru ca sistemele de justiție din UE să devină mai eficiente, mai reziliente și mai sigure. Printre acțiunile specifice se numără îmbunătățirea accesului digital deplin la jurisprudență, îmbunătățirea videoconferințelor și realizarea unor proceduri judiciare transfrontaliere complet digitale. Acest lucru ar trebui să ajute instanțele să ofere o protecție juridică mai rapidă și mai eficace, sporind astfel creșterea economică și competitivitatea, și să reducă presiunea asupra bugetelor sistemelor naționale de justiție. Pentru a valorifica potențialul de digitalizare, profesioniștii din domeniul justiției trebuie să dobândească nivelurile relevante de competențe, cunoștințe și conștientizare.

²⁴ Directiva 2026/1021 a Parlamentului European și a Consiliului privind combaterea corupției.

²⁵ În perioada de raportare au avut loc două reuniuni, în octombrie 2025 și iunie 2026. Aceste discuții au contribuit la pregătirea viitoarei strategii anticorupție. Rețeaua reunește reprezentanți ai statelor membre ale UE, practicieni, societatea civilă, organizații internaționale și instituții și agenții ale UE.

Consolidarea democrației, a drepturilor fundamentale și a integrității financiare în UE

Statul de drept și democrația sunt valori care se consolidează reciproc. Adoptarea [Scutului european pentru democrație](#) în noiembrie 2025 subliniază importanța unor democrații sănătoase, a unor instituții de încredere, a unor alegeri libere și corecte, a unei mass-medii libere și independente care să contribuie la integritatea spațiului informațional, precum și a unui mediu propice pentru societatea civilă. Acesta subliniază angajamentul ferm al Comisiei de a consolida reziliența democratică în întreaga Uniune ca parte integrantă a colaborării sale cu alte instituții și organisme ale UE, cu statele membre ale UE, cu țările candidate și potențial candidate, precum și cu partenerii și cetățenii pentru a apăra și a susține valorile UE. Acțiunile prevăzute sunt puse în aplicare treptat până în 2027.

Ediția din 2026 a **raportului anual privind aplicarea Cartei drepturilor fundamentale a UE** se va axa pe rolul jucat de organismele independente din domeniul drepturilor fundamentale, și anume instituțiile naționale pentru drepturile omului (INDO), organismele de promovare a egalității și instituțiile Ombudsmanului. Acești actori mandatați de stat promovează, protejează și monitorizează drepturile fundamentale la nivel național, oferă sprijin victimelor și contribuie la raportarea internațională privind drepturile omului. Pe baza [strategiei privind Carta](#) și a [evaluării sale la jumătatea perioadei din 2025](#), raportul va evidenția rolul acestora în sistemele naționale de drepturi fundamentale și în elaborarea politicilor UE, inclusiv în protejarea statului de drept.

Protejarea intereselor financiare ale Uniunii este, de asemenea, esențială pentru a asigura încrederea în instituțiile UE și în cadrul mai larg al statului de drept. În acest context, revizuirea **arhitecturii antifraudă a UE** este în curs, toți actorii relevanți fiind implicați activ în identificarea de soluții pentru consolidarea protecției intereselor financiare ale Uniunii. Revizuirea se axează pe consolidarea efectului disuasiv, pe amplificarea sinergiilor și a eficienței și pe evitarea duplicării pe parcursul întregului ciclu antifraudă, de la prevenire și detectare la anchetare, corectare, sancționare și recuperare.

Promovarea unei culturi a statului de drept

Creșterea gradului de conștientizare în rândul cetățenilor europeni, al autorităților naționale și al părților interesate relevante cu privire la statul de drept ca piatră de temelie a unor societăți democratice de succes este un obiectiv-cheie al Comisiei. În mai 2026, Comisia a lansat [campania „Protejăm ceea ce contează”](#), care se axează pe principiile democratice și urmărește să sensibilizeze publicul cu privire la valorile fundamentale relevante pentru statul de drept, inclusiv libertatea mass-mediei. Mai multe state membre au pus în aplicare inițiative de sensibilizare cu privire la statul de drept, inclusiv o „săptămână a statului de drept” în Țările de Jos și Belgia, cu scopul de a încuraja dezbaterea publică²⁶.

Statul de drept în centrul procesului de extindere și al acțiunii externe

UE rămâne neclintită în angajamentul său de a apăra principiile democratice și statul de drept, în special în fața războiului de agresiune în curs al Rusiei împotriva Ucrainei, care constituie o încălcare flagrantă a dreptului internațional. Statul de drept este esențial pentru reziliența democratică și pentru contracararea amenințărilor externe, cum ar fi acțiunile străine de manipulare a informațiilor și ingerințele străine (FIMI). În acțiunea sa externă, UE urmărește să sprijine statul de drept prin dialog și cooperare cu țările partenere, în special în regiunile învecinate.

²⁶ Aceste bune practici au fost împărtășite cu ocazia reuniunii punctelor naționale de contact privind statul de drept la 23 octombrie 2025.

În centrul **politicii de extindere a UE** se află așa-numitele „elemente fundamentale” – consolidarea structurilor democratice, respectarea statului de drept și protecția drepturilor fundamentale²⁷. Progresele înregistrate în aceste domenii sunt evaluate în mod riguros în pachetul anual de extindere al Comisiei, reformele tangibile și susținute servind drept criteriu de referință pentru înregistrarea de progrese în cadrul negocierilor. UE continuă să colaboreze îndeaproape cu Consiliul Europei (inclusiv cu Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Comisia de la Veneția, CEPEJ²⁸ și GRECO²⁹) și cu Rețeaua anticorupție a OCDE pentru a sprijini partenerii implicați în procesul de aderare să se alinieze la standardele europene, asigurându-se că reformele sunt atât credibile, cât și durabile.

UE va integra treptat și alți parteneri implicați în procesul de aderare în Raportul privind statul de drept, pe lângă cei patru deja vizați, atunci când aceștia vor înregistra progrese în procesul oficial de aderare. Această abordare întărește speranța că standardele ridicate privind statul de drept nu sunt doar condiții prealabile pentru aderare, ci și o parte integrantă a aderării la UE.

De asemenea, statul de drept este esențial pentru **principalele mecanisme de sprijin ale UE**, inclusiv Mecanismul de reformă și creștere pentru Balcanii de Vest, Mecanismul de reformă și creștere pentru Republica Moldova și pentru Ucraina. Accesul general la aceste instrumente de finanțare fără precedent este condiționat de respectarea statului de drept, iar plățile depind de punerea în aplicare a unei agende de reformă care să respecte principiile fundamentale. În ceea ce privește următorul CFM, unul dintre principalele obiective ale noului instrument [„Europa globală”](#) este de a susține și de a promova valorile și interesele Uniunii în întreaga lume. Instrumentul va continua să sprijine organizațiile societății civile, drepturile omului și democrația în străinătate, cu finanțare atât în cadrul pilonilor săi geografici, cât și globali, și cu un accent clar pe buna guvernare și statul de drept. Va exista în continuare posibilitatea ca finanțarea să fie suspendată în caz de degradare a democrației, a drepturilor omului sau a statului de drept în țările terțe.

În ceea ce privește partenerii implicați în procesul de aderare, sprijinul extern va continua să promoveze statul de drept, drepturile fundamentale și democrația ca parte a cerințelor fundamentale din cadrul procesului de aderare prin planuri de creștere bazate pe performanță care recompensează progresele înregistrate în ceea ce privește reformele-cheie, cu scopul de a se asigura că partenerii implicați în procesul de aderare rămân puternic angajați pe calea integrării europene.

UE continuă să își consolideze angajamentul față de **standardele juridice internaționale** prin procesul său de aderare la Convenția europeană a drepturilor omului și prin actuala revizuire a acesteia în contextul Convenției ONU împotriva corupției. Acest angajament mai amplu față de o ordine internațională bazată pe norme se reflectă, de asemenea, în sprijinul continuu acordat Curții Penale Internaționale pentru a asigura asumarea răspunderii pentru cele mai grave delikte internaționale.

2.4 Acțiunea UE de răspuns la încălcările statului de drept

Pe lângă abordarea sa preventivă și bazată pe dialog, setul de instrumente al UE privind statul de drept include, de asemenea, mai multe instrumente de abordare a încălcărilor statului de drept, inclusiv proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, procedura prevăzută la articolul 7 din TUE și instrumente de protecție a bugetului UE.

²⁷ Acestea rămân piatra de temelie a negocierilor de aderare, astfel cum se subliniază în metodologia de extindere revizuită prevăzută în COM(2020) 57 final.

²⁸ Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției din cadrul Consiliului Europei.

²⁹ Grupul de state împotriva corupției.

Răspunsul la provocările legate de statul de drept

Comisia a continuat să își exercite rolul de gardian al tratatelor prin lansarea unor proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor pentru a aborda încălcările statului de drept, după caz. În același timp, **Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE)** și-a dezvoltat în continuare jurisprudența privind statul de drept. Aici sunt incluse hotărâri privind principiul protecției jurisdicționale efective și cel al supremației dreptului UE³⁰, proceduri de numire a judecătorilor³¹ și hotărâri ale instanțelor naționale care nu sunt considerate independente³². Într-o hotărâre de referință, CJUE a statuat că legea anti-LGBTIQ+ din Ungaria încalcă legislația privind piața internă, mai multe drepturi fundamentale prevăzute în cartă și la articolul 2 din TUE³³. Aceasta este prima dată când Curtea a constatat o încălcare a articolului 2, care consacră valorile pe care se întemeiază Uniunea Europeană, inclusiv statul de drept.

Aplicarea **mecanismului prevăzut la articolul 7 din TUE** ar trebui să continue, inclusiv într-o viitoare Uniune extinsă³⁴. Procedura prevăzută la articolul 7 alineatul (1) din TUE, care permite Consiliului să stabilească dacă există un risc clar de încălcare gravă a valorilor UE și să ia măsuri pentru a aborda aceste eventuale riscuri, continuă să se aplice în cazul Ungariei. Consiliul a purtat o discuție privind stadiul lucrărilor în iunie 2026, în cursul căreia Ungaria a prezentat informații actualizate cu privire la planurile sale și la măsurile concrete pentru a răspunde preocupărilor exprimate în propunerea motivată a Parlamentului European și de către statele membre în cadrul reuniunilor anterioare ale Consiliului.

Protejarea bugetului UE de încălcările principiilor statului de drept

O gestiune financiară eficientă poate fi garantată numai în cazul în care autoritățile publice își desfășoară activitatea în conformitate cu legea, în cazul în care încălcările sunt investigate și urmărite penal în mod corespunzător și în cazul în care acțiunile arbitrare sau ilegale ale autorităților publice fac obiectul supravegherii judiciare.

Regulamentul privind condiționalitatea este un instrument important pentru protejarea bugetului UE împotriva încălcărilor principiilor statului de drept. Măsurile de protecție adoptate de Consiliu în decembrie 2022 în urma procedurii lansate de Comisie cu privire la Ungaria în temeiul Regulamentului privind condiționalitatea rămân în vigoare. Comisia colaborează cu autoritățile maghiare cu privire la acțiunile care trebuie întreprinse pentru a răspunde preocupărilor relevante. Noul plan de redresare și reziliență al Ungariei, astfel cum a fost aprobat de Consiliu la [12 iulie 2026], conține jaloane de audit și control legate de statul de drept pentru a proteja în mod eficient interesele financiare ale UE. Un alt instrument important pentru a se asigura că statele membre respectă Carta drepturilor fundamentale a UE

³⁰ În Hotărârea din 18 decembrie 2025, cauza C-448/23, Curtea a statuat că Curtea Constituțională a Poloniei a încălcat principiul protecției jurisdicționale efective, precum și pe cele ale supremației, autonomiei, eficacității și aplicării uniforme a dreptului Uniunii. CJUE a statuat și faptul că Curtea Constituțională a Poloniei nu constituie o instanță independentă și imparțială, din cauza unor neregularități grave care au afectat numirea a trei dintre judecătorii săi în decembrie 2015 și a președintei sale în decembrie 2016.

³¹ În Hotărârea din 24 martie 2026, cauza C-521/21, Curtea a statuat că o neregularitate săvârșită cu ocazia numirii unui judecător nu este suficientă în sine pentru a se considera că judecătorul în cauză nu este independent.

³² În Hotărârea din 4 septembrie, cauza C-225/22, Curtea a statuat că o instanță națională trebuie să considere neavenită o decizie a unei instanțe superioare de ultim grad de jurisdicție care nu îndeplinește condițiile de independență și de imparțialitate stabilite de dreptul Uniunii, atunci când această decizie trimite o cauză spre rejudecare instanței inferioare, iar o astfel de consecință este indispensabilă, având în vedere situația procedurală în cauză, pentru a garanta supremația dreptului Uniunii.

³³ Hotărârea din 21 aprilie 2026, cauza C-769/22.

³⁴ Orientări politice pentru următoarea Comisie Europeană 2024-2029.

atunci când execută fondurile UE este **condiția favorizantă orizontală** prevăzută în Regulamentul privind dispozițiile comune.

Prin activitatea lor de protejare a intereselor financiare ale Uniunii, **Parchetul European (EPPO)** și **Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF)** au o contribuție esențială la protejarea bugetului UE, la respectarea statului de drept și la combaterea corupției. Instituit ca mecanism de cooperare consolidată în octombrie 2017, la EPPO s-au alăturat treptat și alte state membre³⁵. La 29 mai 2026, Ungaria și-a notificat intenția de a participa la EPPO, iar la 10 iulie, Comisia a adoptat o decizie de confirmare a participării Ungariei. Acest lucru are, de asemenea, implicații mai ample pentru EPPO, deoarece Regulamentul privind EPPO va înceta să mai fie un act în cadrul cooperării consolidate³⁶ și va deveni parte a acquis-ului UE. Acest lucru va presupune, de asemenea, că toate actele de punere în aplicare relevante vor trebui să fie acceptate de statele candidate la aderarea la Uniune.

3. ASPECTELE PRINCIPALE ALE SITUAȚIEI STATULUI DE DREPT LA NIVEL NAȚIONAL

Metodologia raportului privind statul de drept și recomandările acestuia

Evaluarea din capitolele consacrate fiecărui stat membru și fiecărei țări implicate în procesul de aderare a fost pregătită în concordanță cu [metodologia](#) consacrată care a fost utilizată pentru edițiile anterioare ale raportului. În ceea ce privește partenerii implicați în procesul de aderare, pachetul anual de extindere al Comisiei vizează stadiul pregătirii și progresele înregistrate în ceea ce privește alinierea la acquis-ul UE și la standardele europene, inclusiv în ceea ce privește toate aspectele statului de drept. În Raportul privind statul de drept, capitolele consacrate fiecărei țări partenere selectate în procesul de extindere pot face trimitere la orientările emise pentru ele în cadrul procesului de extindere și pot evidenția complementaritatea dintre acest proces și Raportul privind statul de drept.

Capitolele consacrate fiecărei țări se bazează pe o evaluare calitativă realizată în mod autonom de Comisie și se axează pe o sinteză a evoluțiilor semnificative începând din iulie 2025. În fiecare capitol consacrat unei țări, analiza se axează pe chestiunile în raport cu care s-au înregistrat evoluții semnificative, atât pozitive, cât și negative, sau în legătură cu care persistă provocări semnificative identificate în rapoartele anterioare. În ceea ce privește subiectele abordate în recomandări, analiza conține o evaluare calitativă a progreselor înregistrate de statele membre în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor din 2025³⁷. Recomandările incluse în prezentul raport anual pe 2026 se bazează pe o evaluare aprofundată a situației legate de principalele provocări. Obiectivul lor este de a sprijini statele membre în eforturile lor de a promova reformele în cele patru domenii ale raportului³⁸.

³⁵ Regulamentul (UE) 2017/1939 („Regulamentul privind EPPO”) a fost adoptat în octombrie 2017 de 20 de state membre în cadrul cooperării consolidate. Malta și Țările de Jos au aderat în 2018, iar Polonia și Suedia în 2024.

³⁶ În temeiul Protocoalelor nr. 21 și nr. 22 la tratate, Irlanda și Danemarca nu participă, în principiu, la măsurile adoptate cu privire la spațiul de libertate, securitate și justiție. Acest lucru nu aduce atingere posibilității ca Irlanda să își notifice intenția contrară în temeiul articolului 4 din Protocolul nr. 21.

³⁷ În funcție de progresele înregistrate în ceea ce privește diferitele subsecțiuni ale fiecărei recomandări și în funcție de ducerea la bun sfârșit a recomandărilor emise în raportul pe 2025, Comisia a formulat concluzii, în fiecare caz, pe baza următoarelor categorii: niciun progres (suplimentar), progrese (suplimentare) limitate, unele progrese (suplimentare), progrese (suplimentare) semnificative și punere deplină în aplicare.

³⁸ Principiile pe baza cărora au fost elaborate recomandările sunt aceleași ca cele de anul trecut [a se vedea COM(2022) 500, p. 3-4]. Recomandările nu aduc atingere eventualelor acțiuni pe care Comisia le poate iniția în temeiul altor instrumente juridice.

Prezentul raport nu conține recomandări pentru țările implicate în procesul de aderare, deoarece astfel de recomandări sunt emise în contextul pachetului anual de extindere.

Raportul este rezultatul colaborării strânse și al dialogului cu autoritățile naționale. Raportul se bazează pe contribuțiile autorităților naționale, ale organizațiilor internaționale și ale părților interesate relevante, precum și pe propria colectare a datelor de către Comisie³⁹. Toate sursele utilizate pentru fundamentarea evaluării sunt bine documentate în capitolul consacrat fiecărei țări⁴⁰. Autoritățile din statele membre și țările implicate în procesul de aderare au fost invitate să furnizeze contribuții scrise și să participe la vizite dedicate diferitelor țări⁴¹. De asemenea, o consultare specifică a părților interesate a furnizat valoroase contribuții transversale și specifice fiecărei țări⁴². Consiliul Europei a oferit o imagine de ansamblu a avizelor și rapoartelor sale recente⁴³. Înainte de adoptarea prezentului raport, autorităților naționale li s-a oferit posibilitatea de a furniza informații factuale actualizate privind capitolul care le vizează. Raportul adoptat servește drept bază pentru discuțiile ulterioare ale Comisiei cu guvernele și parlamentele naționale.

3.1 *Sistemele de justiție*

Sistemele de justiție eficiente, funcționale și independente sunt indispensabile pentru aplicarea dreptului intern și a dreptului UE, precum și pentru asigurarea respectării lor. Independența sistemului judiciar este esențială pentru a garanta proceduri echitabile și o protecție jurisdicțională efectivă a drepturilor individuale⁴⁴, în timp ce accesul la instanțe independente și la controlul jurisdicțional constituie un element esențial al statului de drept.

Atunci când își structurează și își reformează sistemele de justiție, statele membre trebuie să respecte pe deplin cerințele stabilite de dreptul UE și de jurisprudența CJUE. De asemenea, acestea ar trebui să țină seama de standardele europene elaborate de Consiliul Europei și de Comisia de la Veneția, inclusiv de lista actualizată de verificare a îndeplinirii criteriilor privind statul de drept a acestora din urmă, adoptată în decembrie 2025. Rețelele și asociațiile judiciare europene îndeplinesc un rol important în promovarea și protejarea statului de drept și contribuie

³⁹ De exemplu, tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană oferă date comparative și de încredere privind eficiența, calitatea și independența sistemelor de justiție din statele membre ale UE. Scopul său este de a ajuta UE și statele membre să îmbunătățească eficacitatea sistemelor naționale de justiție.

⁴⁰ Printre sursele utilizate se numără contribuțiile scrise primite de la statele membre, contribuțiile primite în cursul consultării specifice a părților interesate, informațiile produse de organizații internaționale precum Consiliul Europei, OCDE și ONU, precum și contribuțiile furnizate cu ocazia vizitelor la nivel de țară. Se acordă atenția cuvenită informațiilor din sursele utilizate, ținând seama de fiabilitatea și relevanța acestora. Aceste surse reprezintă baza evaluării Comisiei, însă responsabilitatea pentru concluziile formulate îi revine Comisiei.

⁴¹ Contribuțiile statelor membre pot fi găsite aici: https://commission.europa.eu/publications/2026-rule-law-report-input-member-states-and-enlargement-countries_en. În capitolele consacrate fiecărei țări sunt disponibile informații cu privire la vizitele efectuate în fiecare țară. În cursul acestor vizite de țară, desfășurate online și cu prezență fizică, Comisia a discutat cu autoritățile naționale ale statelor membre, inclusiv cu autoritățile judiciare și independente, cu autoritățile de asigurare a respectării legii și cu alte părți interesate, cum ar fi asociațiile de jurnaliști și societatea civilă.

⁴² Contribuțiile părților interesate pot fi găsite aici: https://commission.europa.eu/publications/2026-rule-law-report-targeted-stakeholder-consultation_en.

⁴³ Contribuția Consiliului Europei la Raportul privind statul de drept poate fi găsită aici: https://commission.europa.eu/document/b2e4463e-772f-46d3-af7a-92658e1fe48e_en.

⁴⁴ Articolul 19 din Tratatul privind Uniunea Europeană și articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale.

la elaborarea de standarde europene⁴⁵. Avocații și barourile au, de asemenea, o contribuție semnificativă la statul de drept, la fel ca notarii publici.

Percepțiile asupra independenței sistemului judiciar în întreaga UE

Astfel cum se arată în tabloul de bord privind justiția în UE pentru anul 2026, sondajele Eurobarometru realizate în 2026 arată că percepția publicului larg asupra independenței sistemului judiciar s-a îmbunătățit sau a rămas stabilă în 17 state membre în comparație cu 2025, în timp ce în zece state membre s-a înrăutățit⁴⁶. În rândul întreprinderilor, percepția asupra independenței s-a îmbunătățit sau a rămas stabilă în 18 state membre în comparație cu 2025 și s-a înrăutățit în nouă state membre⁴⁷. În [Danemarca](#), [Finlanda](#), [Austria](#), [Suedia](#), [Țările de Jos](#), [Germania](#), [Luxemburg](#) și [Irlanda](#), nivelul perceput al independenței continuă să fie deosebit de ridicat în rândul publicului larg sau al întreprinderilor (peste 75 %), în timp ce în [Croatia](#) și [Bulgaria](#) acesta rămâne foarte scăzut (sub 30 %). În ceea ce privește țările implicate în procesul de aderare, rezultatele Eurobarometrului arată o percepție de nivel foarte scăzut până la mediu asupra independenței.

Consiliile judiciare și procedurile de numire și revocarea din funcție a judecătorilor ca garanții esențiale pentru independența sistemului judiciar

Alături de competențele și structura consiliilor judiciare, procedurile de numire și revocare din funcție a judecătorilor sunt esențiale pentru menținerea independenței sistemului judiciar. În cazul în care există consilii judiciare, acestea servesc drept tampon între sistemul judiciar și alte ramuri ale puterii în domenii precum numirile, dezvoltarea carierei și gestionarea sistemului judiciar⁴⁸. Consiliul Europei a elaborat standarde europene cu privire la modul în care ar trebui să fie concepute aceste consilii pentru a le proteja în mod eficient independența, inclusiv în ceea ce privește componența⁴⁹. Pentru a funcționa eficient, consiliile judiciare au nevoie de resurse suficiente și de independență administrativă.

Mai multe state membre au luat măsuri pentru a consolida independența și eficacitatea consiliilor judiciare. În [Țările de Jos](#), guvernul a propus să se aloce sistemului judiciar un buget propriu și să se elimine rolul ministrului justiției și securității în numirea membrilor Consiliului Judiciar. Pentru [Spania](#), au fost luate măsuri menite să conducă la înregistrarea unor progrese în procesul de adaptare a procedurii de numire a judecătorilor-membri ai Consiliului Judiciar, prin adoptarea unui aviz al Comisiei de la Veneția cu privire la două modele alternative. În [Portugalia](#), având în vedere discuțiile în curs privind consolidarea cadrului său juridic, Consiliul Judiciar a adoptat un cod de conduită pentru membrii săi, menit să îi protejeze independența și credibilitatea. În [Finlanda](#), sunt în curs de pregătire modificări constituționale menite să asigure un grad și mai mare de protecție a independenței sistemului judiciar.

În ceea ce privește țările implicate în procesul de aderare, în [Macedonia de Nord](#), Parlamentul a adoptat o nouă lege privind Consiliul Judiciar în vederea alinierii la standardele europene. În [Serbia](#), modificările legislative au eliminat unele dintre garanțiile existente pentru protejarea

⁴⁵ Cum ar fi Rețeaua Europeană a Consiliilor Judiciare, Rețeaua președinților Curților Supreme de Justiție ale UE, Asociația Consiliilor de Stat și a Jurisdicțiilor Administrative Supreme ale UE, Consiliul Barourilor Europene și Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției (CEPEJ) a Consiliului Europei, Rețeaua procurorilor sau funcțiilor echivalente la Curțile Supreme de Justiție din statele membre ale Uniunii Europene – Rețeaua NADAL și Consiliul Notarilor din UE (CNUE).

⁴⁶ Figura 48, Ediția din 2026 a tabloului de bord privind justiția în UE.

⁴⁷ Figura 50, Ediția din 2026 a tabloului de bord privind justiția în UE.

⁴⁸ CJUE a recunoscut că, atunci când un consiliu judiciar participă la un proces de numire care implică organisme politice, acesta poate contribui la eficientizarea procesului respectiv. A se vedea, de exemplu, Hotărârea din 2 martie 2021, cauza C-824/18, AB și alții (Numirea judecătorilor la Curtea Supremă – Căi de atac).

⁴⁹ A se vedea în special Recomandarea CM/Rec(2010)12 a Consiliului Europei.

autonomiei procurorilor și a independenței sistemului judiciar, împiedicând punerea în aplicare a reformei constituționale din 2023; ulterior, Comisia de la Veneția a confirmat faptul că Serbia a abordat partea considerabilă a recomandărilor sale cu privire la aceste modificări.

În același timp, în [Bulgaria](#) persistă o serie de preocupări cu privire la Consiliul Judiciar, deoarece nu au fost luate măsuri pentru a aborda problemele de lungă durată legate de componența și funcționarea Consiliului. În [Estonia](#), Parlamentul a adoptat reforma Consiliului, care nu ține seama de standardele europene. În [Slovacia](#), un proiect de modificare a Constituției și a Legii privind Consiliul Judiciar care limitează motivele pentru demiterea membrilor Consiliului Judiciar se află în procesul legislativ.

Procedurile de numire și revocare din funcție a judecătorilor sunt esențiale pentru independența sistemului judiciar și pentru percepția publicului. CJUE a stabilit că independența sistemului judiciar presupune ca normele și condițiile care reglementează numirile judiciare să fie suficiente pentru a preveni orice îndoială rezonabilă cu privire la faptul că judecătorii sunt impenetrabili față de factorii externi⁵⁰. În mai multe state membre se depun în prezent eforturi de îmbunătățire a procedurilor de numire în funcții judiciare, inclusiv ca urmare a recomandărilor din 2025. În [Grecia](#), numirile în cele mai înalte funcții din sistemul judiciar au fost efectuate cu implicarea sistemului judiciar. În [Slovenia](#), noua Lege privind judecătorii a transferat competența de numire a judecătorilor Curții Supreme de la Parlament la Consiliul Judiciar. În [Letonia](#), se iau măsuri pentru a introduce garanții menite să protejeze procedura de numire a judecătorilor Curții Supreme de influențe nejustificate. Deși nu au existat planuri de modificare a sistemului de numire a judecătorilor consultanți în [Suedia](#), Asociația Judecătorilor Consultanți examinează în prezent o serie de măsuri de consolidare a funcționării acestora în cadrul instanțelor.

În alte state membre, reformele procedurilor de numire în funcții judiciare înregistrează o evoluție lentă, persistând în același timp preocupările legate de luarea în considerare a standardelor europene privind numirile judiciare. În [Malta](#), deși dezbaterile politice privind numirea președintelui Curții Supreme a continuat, reformele pentru implicarea sistemului judiciar în acest proces sunt încă în curs. În [Finlanda](#), au fost întreprinse demersuri limitate în ceea ce privește numirea judecătorilor consultanți. În [Bulgaria](#), utilizarea pe scară largă a detașărilor continuă să prezinte motive de îngrijorare, deoarece ar putea avea un efect negativ asupra magistraților detașați care se confruntă cu riscul de încetare a detașării lor. În [Albania](#), procesul de verificare a tuturor judecătorilor și procurorilor a fost finalizat integral în urma încheierii fazei de apel, consolidând și mai mult independența, responsabilitatea și integritatea sistemului judiciar în întregul sector al justiției.

În conformitate cu standardele europene, deși criticarea hotărârilor judecătorești este un aspect normal al discursului democratic, executivul și legislativul trebuie să evite criticile care subminează independența sistemului judiciar sau încrederea publicului în acesta⁵¹. Au existat discuții cu privire la provocările existente în acest sens atât în statele membre, cât și în țările implicate în procesul de aderare. În [Albania](#), sistemul judiciar își păstrează reziliența, dar încercările de influență nejustificată asupra instituțiilor judiciare și atacurile la persoană asupra magistraților au continuat. În [Muntenegru](#), deși Consiliul Judiciar și al Procurorilor dispune de un mecanism de raportare instituit pentru cazurile de influență nejustificată, criticile și atacurile împotriva autorităților de urmărire penală și a deciziilor acestora au continuat. În [Serbia](#),

⁵⁰ A se vedea, printre altele, Hotărârea din 15 iulie 2021, C-791/19, Comisia/Polonia; Hotărârea din 20 aprilie 2021, C-896/19, Repubblica și Il-Prim Ministru și Hotărârea din 2 martie 2021, C-824/18, AB și alții (Numirea judecătorilor la Curtea Supremă).

⁵¹ Consiliul European, Recomandare a Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la judecători: independența, eficiența și responsabilitățile, 17 noiembrie 2010, CM/Rec(2010) 12, punctul 18.

presiunea politică asupra sistemului judiciar și a parchetelor a crescut semnificativ, cu o monitorizare limitată din partea organismelor de stat.

Autonomia și independența parchetelor

Deși structura parchetelor naționale diferă de la un stat membru la altul, sunt necesare garanții instituționale pentru a asigura autonomia parchetelor, astfel încât acesta să poată acționa fără interferențe⁵². Această autonomie este esențială pentru aplicarea atât a legislației penale naționale, cât și a celei europene.

Reforme de consolidare a garanțiilor instituționale pentru parchete au continuat în ritmuri diferite în mai multe state membre. În [Bulgaria](#), Parlamentul a adoptat amendamente pentru a introduce controlul judiciar automat în ceea ce privește deciziile procurorilor în cazul încetării și suspendării anchetelor pentru infracțiuni legate de corupție. În plus, a fost adoptată o nouă lege pentru a aborda aspectele procedurale care afectează încă operaționalizarea deplină a mecanismului de tragere la răspundere efectivă și de răspundere penală a procurorului general, fiind numit în același timp un nou procuror ad-hoc pentru investigarea procurorului general. În [Spania](#), un proiect de lege de consolidare a statutului procurorului general prin decuplarea mandatului procurorului general de cel al guvernului este în curs de dezbateră în parlament. În [Cipru](#), reforma în curs a Biroului Juridic, prin care se intenționează instituirea Parchetului General și introducerea unei reexaminări eficace a deciziilor de neîncepere a urmăririi penale sau de încetare a procedurii penale, rămâne în discuție în Parlament. În [Austria](#), guvernul a prezentat spre consultare publică un proiect de lege de înființare a unui Parchet Federal, cu scopul de a separa parchetul de actuala sa subordonare ierarhică față de Ministerul Justiției. În [Polonia](#), s-au luat măsuri suplimentare limitate pentru a separa funcția ministrului justiției de cea a procurorului general și pentru a asigura independența funcțională a Parchetului față de Guvern.

De asemenea, au fost identificate provocări în anumite domenii sau situații în care acestea persistă. În [Slovacia](#), cadrul juridic privind competența procurorului general de a anula deciziile definitive ale procurorilor de rang inferior a rămas neschimbat. În [Ungaria](#), procedura de alegere a procurorului general, combinată cu structura ierarhică a Parchetului, generează un risc de ingerință politică nejustificată în cazuri individuale.

În [Muntele Negru](#), guvernul a adoptat modificări constituționale menite să consolideze independența Consiliului Judiciar și a Consiliului Procurorilor. În [Macedonia de Nord](#), Parlamentul a adoptat noi modificări ale Legii privind Consiliul Procurorilor cu scopul de a consolida autonomia parchetelor, dar sunt necesare revizuri suplimentare. În [Serbia](#), persistă preocupările cu privire la autonomia urmăririi penale, iar eficacitatea și confidențialitatea anchetelor penale sunt îngreunate de deficiențe de drept și din practică.

Asigurarea asumării răspunderii și garantarea independenței în procedurile disciplinare

Astfel cum a confirmat jurisprudența CJUE, procedurile disciplinare nu trebuie utilizate ca o modalitate de control politic asupra sistemului judiciar⁵³. Garanțiile trebuie să includă norme clare care definesc ceea ce constituie o abatere disciplinară și sancțiunile aplicabile. Procedurile

⁵² A se vedea Compilația avizelor și rapoartelor Comisiei de la Veneția privind procurorii [[https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-PI\(2022\)023-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-PI(2022)023-e)].

⁵³ CJUE a reamintit acest principiu în cauzele care se referă la Camera disciplinară a Curții Supreme din Polonia (Hotărârea din 5 iunie 2023, C-204/21, Comisia/Polonia) și la Inspekția Judiciară din România (Hotărârea din 11 mai 2023, cauza 817/21, Inspekția Judiciară, precum și Hotărârea din 18 mai 2021, C-83/19 etc., Asociația „Forumul Judecătorilor din România” și alții/Inspekția Judiciară și alții).

disciplinare ar trebui să fie executate de un organism independent, să respecte dreptul la apărare și să poată fi contestate în instanță⁵⁴.

Mai multe state membre au consolidat garanțiile în cadrul procedurilor disciplinare. În [Cehia](#), s-a raportat că noua procedură disciplinară bazată pe două grade de jurisdicție pentru judecători, procurori și executori judecătorești funcționează bine. În [Slovenia](#), modificările aduse Legii privind Consiliul Judiciar și o nouă Lege privind judecătorii au revizuit cadrul disciplinar pentru judecători, prin definiții mai precise și modificări procedurale.

În unele state membre, măsurile disciplinare împotriva judecătorilor prezintă diverse provocări. În [România](#), unii magistrați au continuat să se simtă supuși unor presiuni nejustificate, iar asociațiile lor profesionale au emis declarații publice prin care solicită încetarea presiunii disciplinare asupra magistraților care își exercită dreptul la liberă exprimare. În plus, Înalta Curte de Casație și Justiție a recuzat judecători din cauza intenției lor de a adresa întrebări Curții de Justiție a Uniunii Europene. În [Slovacia](#), reforma procedurilor disciplinare pentru judecători, procurori, executori judecătorești și notari, care sporește competențele Consiliului Judiciar asupra sistemului judiciar, face obiectul controlului constituționalității.

Eforturi de îmbunătățire a calității și eficienței justiției

Sistemul de justiție are nevoie de resurse suficiente pentru a funcționa în mod eficace. Astfel de resurse includ realizarea investițiilor necesare în infrastructura fizică și tehnică și asigurarea unui personal calificat, instruit și remunerat în mod corespunzător. Statele membre au continuat să investească în sistemele lor de justiție, adesea în pofida unui context bugetar restrictiv, în mai multe cazuri cu sprijinul UE, prin intermediul planurilor lor de redresare și reziliență.

În [Germania](#), prin noul Pact pentru statul de drept și o campanie comună de atragere a personalului calificat, s-au făcut demersuri semnificative pentru a spori resursele sistemului judiciar și pentru a aborda provocările în materie de recrutare. În [Belgia](#), Parlamentul a adoptat o lege pentru a spori atractivitatea posturilor din sistemul judiciar prin alinierea mai strânsă a condițiilor de încadrare în muncă la cele ale funcționarilor publici din afara sistemului judiciar. În [Țările de Jos](#), sistemul judiciar va primi alocări majorate începând din 2027 cu scopul de a îmbunătăți condițiile de muncă din sistemul de justiție și de a aborda deficitul de personal. În [Grecia](#), au loc recrutări ale procurorilor pentru a aborda deficitul de personal. Cu toate acestea, resursele adecvate rămân o provocare recurentă; de exemplu, în [Portugalia](#), sunt în curs recrutări pentru posturile de judecători și de procurori, dar persistă preocupările cu privire la deficitul de funcționari judiciari și la înrăutățirea condițiilor și scăderea nivelului de securitate în cadrul instanțelor și al parchetelor. În [Estonia](#), deși au fost anunțate concursuri pentru ocuparea posturilor vacante, volumul de muncă din cadrul sistemului judiciar rămâne o provocare.

Nivelul remunerației judecătorilor poate avea un impact asupra independenței sistemului judiciar și este, de asemenea, relevant pentru atractivitatea profesiei judiciare⁵⁵. În [Suedia](#), Administrația Națională a Instanțelor și sindicatul judecătorilor au convenit asupra unui nou acord colectiv, clarificând garanțiile existente și introducând măsuri suplimentare de sprijinire a independenței sistemului judiciar în ceea ce privește sistemul de salarizare a judecătorilor. În [Ungaria](#), salariile din sistemul de justiție au fost majorate în continuare, dar nu au fost luate măsuri pentru a se asigura că majorările respective sunt efectuate într-un mod structurat.

⁵⁴ Hotărârea din 25 iulie 2018, LM, C-216/18 PPU, punctul 67.

⁵⁵ Hotărârea CJUE din 25 februarie 2025 în cauzele conexe C-146/23 și C-374/23, în care Curtea a clarificat faptul că, în temeiul articolului 19 alineatul (1) din TUE, modalitățile detaliate de stabilire a remunerației judecătorilor trebuie să fie obiective, previzibile, stabile, transparente și consacrate în lege.

Digitalizarea poate consolida sistemele de justiție ale statelor membre și le poate face mai accesibile, mai eficiente, mai reziliente și mai pregătite să facă față provocărilor actuale și celor viitoare. Inițiativele de digitalizare au continuat să înregistreze progrese în [Irlanda](#), [Grecia](#), [Luxemburg](#), [Franța](#), [Slovenia](#) și [Estonia](#). În [Belgia](#), [Bulgaria](#), [Croatia](#), [Germania](#), [Italia](#), [Portugalia](#) și [Finlanda](#), deși proiectele de îmbunătățire a nivelului de digitalizare avansează, persistă unele lacune și provocări. Cu toate acestea, în unele state membre, punerea în aplicare înregistrează încă întârzieri. În [Cehia](#), eforturile de digitalizare a sistemului de justiție au continuat să se confrunte cu întârzieri, părțile interesate observând lipsa interoperabilității între sisteme pentru diferite instanțe și publicarea online adesea incompletă sau inconsecventă a hotărârilor judecătorești. În [Malta](#), investițiile în digitalizarea justiției avansează într-un ritm limitat, existând încă o serie de sisteme care trebuie să fie puse în aplicare. În [Spania](#), au continuat eforturile de îmbunătățire suplimentară a nivelului ridicat de digitalizare a justiției, în timp ce interoperabilitatea limitată dintre sistemele naționale și regionale de gestionare a cazurilor rămâne o provocare.

[Albania](#), [Muntenegru](#) și [Macedonia de Nord](#) se confruntă cu provocări continue în ceea ce privește asigurarea unui efectiv suficient de resurse umane în sistemul judiciar. În [Serbia](#), este în curs implementarea soluției informatice pentru noul sistem de gestionare a cazurilor de urmărire penală.

Un sistem judiciar eficient gestionează volumul de cauze și stocul de cauze restante și pronunță hotărârile fără întârzieri nejustificate. Acest lucru este esențial pentru protecția drepturilor, precum și pentru securitatea juridică și încrederea publicului. Procedurile judiciare excesiv de îndelungate și întârzierile în soluționarea cazurilor pot afecta, de asemenea, în mod negativ mediul de afaceri. În unele state membre, sunt puse în aplicare măsuri de îmbunătățire a eficienței. În [Croatia](#), au fost luate unele măsuri pentru a îmbunătăți eficiența justiției, însă întârzierile și durata procedurilor continuă să reprezinte un motiv serios de îngrijorare. În [Grecia](#), eforturile de a decongestiona instanțele civile și de a reduce întârzierile includ transferul cauzelor nelitigioase către avocați și notari, publicarea digitală a testamentelor și revizuirea Codului de procedură civilă. În [Spania](#), punerea în aplicare a noii legi privind eficiența justiției înregistrează deja rezultate pozitive, în pofida provocărilor existente legate de resurse și de coerența punerii în aplicare a legii respective în toate regiunile. În [Franța](#), sunt avute în vedere reforme menite să îmbunătățească eficiența sistemului de justiție, în timp ce părțile interesate își exprimă îngrijorarea cu privire la faptul că acestea ar putea constitui o restricționare a dreptului la exercitarea unei căi de atac.

Deși în unele state membre s-au înregistrat îmbunătățiri în ceea ce privește durata procedurilor judiciare, cum ar fi în [România](#), în alte state membre persistă o serie de provocări care există de mult timp. În [Belgia](#) și [Portugalia](#), măsurile de accelerare a procedurilor judiciare sunt încă pendinte. În [Italia](#), deși tendința pozitivă de reducere a duratei lichidării stocului de cauze pendinte a continuat, durata procedurilor judiciare rămâne o problemă gravă.

În [Macedonia de Nord](#), eficiența sistemului judiciar a continuat să scadă, deoarece durata procedurilor a crescut în aproape toate categoriile de cauze, cu excepția cauzelor penale. În [Serbia](#), eficiența sistemului de justiție în cauzele civile și comerciale rămâne stabilă, dar există o tendință negativă în cauzele penale, iar provocările grave în ceea ce privește examinarea cauzelor administrative și a plângerilor constituționale nu au fost abordate.

Accesul la justiție și rolul avocaților în cadrul sistemului judiciar

Avocații, barourile, notarii publici și alți profesioniști din domeniul juridic sunt esențiali pentru funcționarea eficientă a statului de drept. Astfel cum a recunoscut CJUE, secretul profesional al avocatului și confidențialitatea comunicărilor dintre avocat și client constituie principii

generale ale dreptului UE, strâns legate de dreptul la apărare și de buna administrare a justiției⁵⁶. În 2025, Consiliul Europei a adoptat Convenția privind protecția profesiei de avocat, care, pentru prima dată, codifică garanții menite să asigure faptul că avocații pot acționa independent de puterea executivă și de alte influențe nejustificate⁵⁷.

Deși independența avocaților în UE este, în general, asigurată, ceea ce le permite să își desfășoare în mod liber activitățile de consiliere și reprezentare a clienților lor, există în continuare provocări. În [Belgia](#), avocații continuă să solicite garanții procedurale suplimentare pentru a-și proteja independența și secretul profesional al avocatului. În [Țările de Jos](#), au fost aduse modificări regimului de supraveghere vizuală a conversațiilor dintre avocați și clienți în închisorile de înaltă securitate, în contextul preocupărilor exprimate de avocați.

Disponibilitatea asistenței juridice și nivelul cheltuielilor de judecată au un impact major asupra accesului la justiție. În mai multe state membre, se iau măsuri pentru îmbunătățirea sistemului de asistență judiciară, cum ar fi în [Letonia](#), unde accesul la asistență judiciară în cadrul procedurilor în fața Curții Constituționale a fost extins. În [Danemarca](#), Consiliul Judiciar și-a continuat activitatea de revizuire a sistemului de asistență judiciară, iar în [Irlanda](#) s-au luat măsuri suplimentare pentru a reduce costurile litigiilor odată cu elaborarea în curs a proiectului de lege privind reforma civilă, publicându-se în același timp o revizuire a sistemului de asistență judiciară în materie civilă și planificându-se reforma sistemului de asistență judiciară în materie penală. În [Bulgaria](#), în urma modificărilor aduse normelor privind asistența judiciară, remunerația avocaților a fost majorată. Între timp, în [Lituania](#), discuțiile privind nivelul de remunerare a furnizorilor de asistență judiciară au fost suspendate în 2026, iar noile caracteristici preconizate ale sistemului de informații privind asistența judiciară menit să reducă sarcina administrativă pentru furnizorii de asistență judiciară sunt planificate pentru acest an.

3.2 Cadrul anticorupție

Corupția subminează securitatea, concurența loială și prosperitatea, slăbește calitatea serviciilor publice, denaturează alocarea resurselor publice și erodează încrederea cetățenilor în democrație, în instituțiile publice și în statul de drept. Aceasta are adesea legătură cu alte infracțiuni, inclusiv spălarea banilor și traficul de droguri, și este unul dintre principalele instrumente utilizate de grupurile infracționale organizate pentru a se infiltra în instituțiile și întreprinderile legitime și a le influența. O abordare cuprinzătoare a combaterii corupției se bazează pe o combinație de măsuri preventive și represive într-un cadru juridic și instituțional solid, cu anchete și urmăriri penale eficace.

Percepții asupra corupției în cadrul UE

Rezultatele [indicelui de percepție a corupției](#) arată în mod constant că opt dintre cele mai bine clasate 20 de țări la nivel internațional sunt state membre ale UE⁵⁸, deși există în continuare diferențe⁵⁹. Țările partenere din procesul de extindere obțin un punctaj sub media acestui clasament⁶⁰. Potrivit sondajelor Eurobarometru din 2026 privind corupția, fenomenul corupției

⁵⁶ Cauza C-155/79, AM & S Europe Ltd/Comisia, punctele 18-21; cauza C-550/07 P, Akzo Nobel Chemicals și Akros Chemicals/Comisia, punctele 42-46 și 54; cauza C-694/20, Orde van Vlaamse Balies și alții, punctele 26-30 și 34-36.

⁵⁷ CM(2024)191-add1 final. Până în iunie 2026, 24 de state membre ale UE semnaseră convenția.

⁵⁸ Opt state membre se numără printre primele 20 de țări, la fel ca în anul precedent. Patru state membre (Danemarca, Finlanda și Suedia) au obținut un punctaj de cel puțin 80/100 pentru acest indice, iar altele (Luxemburg, Țările de Jos, Germania, Estonia și Irlanda) au obținut un punctaj mai mare de 70/100.

⁵⁹ Se înregistrează punctaje mai mici de 50 în Malta (49), Slovacia (48), Croația (47), România (45), Bulgaria (40) și Ungaria (40).

⁶⁰ Punctaje mai mici de 50 pot fi observate în Muntenegru (46), Macedonia de Nord (40), Albania (39) și Serbia (33).

rămâne o preocupare serioasă pentru cetățenii și întreprinderile din UE. Aproximativ șapte din zece europeni (71 %) consideră că problema corupției este larg răspândită în țara lor și aproximativ cinci din zece europeni (48 %) consideră că nivelul corupției a crescut în țara lor. Doar 35 % dintre cetățeni consideră că eforturile guvernului lor de combatere a corupției dau rezultate. În mod similar, majoritatea întreprinderilor europene (65 %) consideră că problema corupției este larg răspândită în țara lor și doar aproximativ jumătate (53 %) consideră că persoanele sau întreprinderile corupte sunt de obicei depistate sau denunțate poliției sau procurorilor.

Consolidarea capacității instituțiilor și a cadrului strategic și juridic de combatere a corupției

Importanța instituirii unor politici anticorupție eficace și coordonate este recunoscută în dreptul internațional⁶¹. Strategiile naționale ajută statele membre să adopte o abordare cuprinzătoare și coerentă, integrând eforturile anticorupție în toate sectoarele de politică relevante. Odată cu Directiva anticorupție, adoptarea acestora va deveni obligatorie până în iunie 2029. Aproape toate statele membre și țările implicate în procesul de aderare au în prezent strategii naționale anticorupție, iar procesul de punere în aplicare este în curs⁶². [Irlanda](#) a adoptat prima sa strategie anticorupție, [Italia](#) a adoptat o nouă strategie, iar [Spania](#) a adoptat primul său plan de stat anticorupție.

Combaterea eficace a corupției presupune atât un cadru juridic solid, cât și organisme independente care să asigure respectarea acestuia. În general, cadrele juridice din statele membre și din țările implicate în procesul de aderare care fac obiectul prezentului raport sunt bine elaborate, fiind în desfășurare sau planificate eforturi de remediere a unor lacune specifice. Transpunerea Directivei anticorupție în legislația națională oferă statelor membre o nouă oportunitate de a-și consolida și armoniza cadrele juridice.

Mai multe state membre au continuat reformele în materie de drept penal menite să consolideze lupta împotriva corupției. În [Suedia](#), guvernul a propus noi reforme legislative menite să consolideze cadrul justiției penale și să îmbunătățească asumarea răspunderii pentru cazurile de corupție, în conformitate cu recomandările internaționale. În [Spania](#), revizuirea Codului de procedură penală în vederea eficientizării procedurii penale este în curs de dezbatere în Parlament. [Bulgaria](#) a adoptat mai multe modificări legislative pentru a pune în aplicare recomandările internaționale privind darea sau luarea de mită la nivel internațional.

În câteva țări persistă o serie de deficiențe. În [Slovacia](#), deși reforma dreptului penal din 2024 a fost ajustată astfel încât să asigure protecția intereselor financiare ale UE, iar guvernul Slovaciei s-a angajat activ în acest scop, reforma dreptului penal și reforma instituțională din 2024 ridică în continuare preocupări specifice legate de combaterea corupției, iar riscurile identificate anterior continuă să se materializeze. În [Macedonia de Nord](#), au fost adoptate modificări ale Codului penal, care au prezentat mai multe deficiențe în comparație cu cadrul anterior, fiind în curs de pregătire o reformă cuprinzătoare.

Mai multe state membre iau măsuri de consolidare a instituțiilor anticorupție. În [Belgia](#), a fost prezentată în Parlament o propunere legislativă de creare a unei noi secțiuni cu resurse alocate

⁶¹ Părțile la Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției (UNCAC) au obligația, în conformitate cu principiile fundamentale ale sistemelor lor juridice, să elaboreze și să pună în aplicare sau să mențină politici anticorupție eficace și coordonate, care să promoveze participarea societății și să reflecte principiul statului de drept, al gestionării corespunzătoare a afacerilor publice și a proprietății publice, al integrității, al transparenței și al asumării răspunderii. Toate statele membre și UE sunt părți. În special, Directiva (UE) 2026/1021 privind combaterea corupției impune statelor membre să instituie o strategie națională privind prevenirea și combaterea corupției până la 1 iunie 2029 (articolul 21).

⁶² În prezent, 23 de state membre au strategii sau programe anticorupție specifice, iar aproape toate celelalte au inclus componente anticorupție în alte strategii și planuri de acțiune naționale.

în cadrul parchetului federal pentru investigarea infracțiunilor financiare și economice grave. În [Cipru](#), Autoritatea Independentă de Combatere a Corupției a fost consolidată prin adoptarea unei noi legislații în materie de recrutare. [Spania](#) a lansat procesul legislativ pentru înființarea Autorității Independente pentru Integritate Publică drept organism central pentru prevenirea, supravegherea și urmărirea penală a cazurilor de corupție. În [Letonia](#), competențele Biroului pentru prevenirea și combaterea corupției au fost întărite în vederea consolidării analizei riscurilor. [Bulgaria](#) a adoptat o nouă lege anticorupție prin care a fost reînstituită Comisia anticorupție, cu garanții mai solide pentru independența sa politică. În [Ungaria](#), noua legislație urmărește să consolideze competențele Autorității de integritate și să se asigure că aceasta are acces la datele necesare pentru desfășurarea propriei activități.

Pentru a aborda cazurile de corupție din ce în ce mai complexe, autoritățile de aplicare a legii, procurorii și sistemul judiciar trebuie să fie suficient de specializate și să dispună de resurse suficiente. În [Spania](#), au fost create noi posturi de judecător și de procuror pentru a consolida instrumentarea dosarelor de corupție. În [Malta](#), poliția și procurorul general și-au mărit și mai mult efectivul de resurse umane, în timp ce capacitatea Comisiei permanente împotriva corupției de a contribui în mod eficace la investigarea și urmărirea penală a cazurilor de corupție rămâne limitată. În câteva state membre există în continuare unele provocări. În [Irlanda](#), există în continuare provocări în ceea ce privește resursele pentru anchetarea și urmărirea penală a infracțiunilor de corupție. În [Austria](#), obligațiile de raportare și noile norme privind confiscarea dispozitivelor electronice sunt considerate o povară pentru serviciile de urmărire penală.

Cooperarea strânsă dintre autoritățile de aplicare a legii și alte agenții⁶³, precum și accesul la bazele de date cu informații și interconectarea acestora sunt esențiale pentru o combatere eficientă a corupției. În [Irlanda](#), cooperarea dintre autoritățile responsabile se desfășoară fără probleme. În [Finlanda](#), Biroul Național de Investigații, Autoritatea Fiscală și Autoritatea pentru Concurență și Consumatori și-au consolidat cooperarea în domeniul prevenirii corupției.

Potrivit raportărilor, cooperarea dintre autoritățile naționale și EPPO este, în general, bună în statele membre participante. În plus, EPPO este în prezent pe deplin operațional în [Polonia](#) și [Suedia](#) pentru anchetarea și urmărirea penală a infracțiunilor care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii. La 29 mai 2026, [Ungaria](#) și-a notificat intenția de a participa la cooperarea consolidată în ceea ce privește Parchetul European (EPPO) [iar Comisia a adoptat ulterior o decizie de confirmare a participării Ungariei].

În [Irlanda](#), Programul de guvernare pentru 2025 conține un angajament de aderare la EPPO.

În [Albania](#), cadrul instituțional pentru prevenirea corupției s-a îmbunătățit, dar coordonarea dintre instituțiile responsabile de combaterea corupției și cele responsabile de asigurarea respectării legii rămâne slabă. În [Muntenegru](#), eficacitatea și coordonarea instituțiilor însărcinate cu asigurarea respectării legii în domeniul corupției au crescut. În [Serbia](#), există preocupări cu privire la obstacolele și încercările de influență nejustificată asupra funcționării eficace a Parchetului pentru Criminalitate Organizată.

Eliminarea obstacolelor din calea anchetelor și a urmăririlor penale și îmbunătățirea rezultatelor în materie de combatere a corupției la nivel înalt

Anchetarea și urmărirea penală eficace ale cazurilor de corupție sunt esențiale pentru a asigura asumarea răspunderii și pentru a menține încrederea publicului în statul de drept. Potrivit Eurobarometrului special privind atitudinea cetățenilor față de corupție, aproximativ două

⁶³ Cum ar fi unitățile de informații financiare și autoritățile fiscale, de audit, de concurență și alte autorități administrative.

treimi dintre europeni (69 %) consideră că urmărirea penală a cazurilor de corupție la nivel înalt nu se realizează la un nivel suficient. Anchetarea și urmărirea penală eficace a cazurilor de corupție pot fi îngreunate de deficiențe juridice, cum ar fi procedurile neclare sau greoaie de ridicare a imunităților sau termenele scurte de prescripție. Aceste obstacole sunt deosebit de problematice în cazurile complexe de corupție, în care pot duce la întârzieri și pot submina aplicarea eficace a legii.

Mai multe state membre și-au intensificat eforturile pentru a asigura o anchetare și o urmărire penală mai eficace ale infracțiunilor de corupție, inclusiv prin alocarea de resurse suplimentare. În [Franța](#) sunt în curs măsuri de consolidare a eforturilor de urmărire penală a cazurilor de corupție, inclusiv a cazurilor la nivel înalt, alocându-se resurse umane suplimentare autorităților de anchetă și intrând în vigoare noi instrumente legislative. Efectivele de resurse umane din serviciile care lucrează în domeniul combaterii corupției au crescut semnificativ în [Luxemburg](#). În [Croația](#), au fost revizuite mai multe legi, inclusiv Legea privind Biroul pentru Combaterea Corupției și a Criminalității Organizate, și au fost introduse modificări instituționale pentru creșterea eficienței în anchetarea și urmărirea penală a cazurilor de corupție.

În alte state membre, există unele obstacole în calea anchetării și urmăririi penale eficace a cazurilor de corupție, în special în ceea ce privește cazurile la nivel înalt. În [Malta](#), au fost deschise noi anchete și urmăriri penale și se depun în continuare eforturi pentru a spori capacitatea de investigare, însă nu s-a obținut încă un bilanț solid de hotărâri definitive în cauzele de corupție. În [România](#), a fost menținut bilanțul în ceea ce privește urmărirea penală atât a faptelor de corupție minore, cât și a corupției la nivel înalt, în timp ce instanțele inferioare au continuat să închidă cazurile de corupție și să anuleze condamnările, inclusiv în cazurile la nivel înalt, în urma hotărârilor Înaltei Curți de Casație și Justiție privind termenele de prescripție. [Bulgaria](#) și [Ungaria](#) nu au demonstrat încă un bilanț solid în ceea ce privește anchetele, urmăririle penale și condamnările definitive în cazuri de corupție la nivel înalt. În [Slovacia](#), capacitatea de a detecta, de a ancheta și de a urmări penal cazurile de corupție la nivel înalt s-a deteriorat și mai mult, numărul cazurilor de corupție detectate și urmărite penal înregistrând o scădere bruscă.

În [Albania](#), Structura Specială Anticorupție (SPAK) a continuat să obțină rezultate pozitive în ceea ce privește combaterea corupției la nivel înalt și obținerea unui bilanț solid în materie de anchete, urmăriri penale și condamnări. În [Macedonia de Nord](#), în pofida eforturilor recente de anchetare și urmărire penală a cazurilor de corupție, întârzierile în procedurile judiciare, frecvența redusă a condamnărilor definitive și resursele limitate continuă să împiedice realizarea unui bilanț solid de cazuri de corupție la nivel înalt. În [Muntele Negru](#), numărul hotărârilor definitive și al condamnărilor în cazuri de corupție la nivel înalt a crescut. În [Serbia](#), există în continuare provocări în ceea ce privește realizarea unui bilanț solid al anchetelor, al punerilor sub acuzare și al condamnărilor definitive în cazurile de corupție la nivel înalt.

Combaterea corupției ca factor favorizant al criminalității organizate

Criminalitatea organizată exploatează corupția pentru a-și urmări obiectivele, subminând atât instituțiile publice, cât și pe cele private. Combaterea riscurilor de infiltrare a criminalității organizate sau de exercitare a unei influențe necorespunzătoare asupra sectorului public rămâne o prioritate-cheie pentru mai multe state membre. În [Suedia](#), amenințarea tot mai mare reprezentată de infiltrarea criminalității organizate în serviciile publice prin practici de corupție a condus la adoptarea unei serii de măsuri, inclusiv a unor noi obligații pentru municipalități și regiuni de a proteja politicienii de amenințări și acte de violență. În [Țările de Jos](#), lupta împotriva corupției legate de criminalitatea organizată rămâne o prioritate importantă, în martie 2026 fiind publicată o evaluare națională a riscurilor privind riscurile de corupție legate de

criminalitatea organizată subversivă. În [Franța](#), este în curs de punere în aplicare o lege care a introdus mai multe măsuri menite să consolideze lupta împotriva corupției în cazurile în care aceasta are legătură cu criminalitatea organizată.

Consolidarea cadrului de prevenire a corupției și de integritate

Prevenirea corupției începe cu instituții puternice care acționează cu integritate, transparență și responsabilitate. În acest context, consolidarea transparenței, a eticii și a integrității în cadrul autorităților publice este esențială pentru combaterea corupției, alături de măsuri specifice privind conflictele de interese, activitățile de lobby și practica „ușilor turnante”.

- Prevenirea conflictelor de interese

Conflictele de interese apar atunci când un funcționar public are un interes privat sau profesional care ar putea afecta îndeplinirea imparțială și obiectivă a atribuțiilor sale. Pentru a preveni astfel de situații, majoritatea statelor membre au instituit măsuri care vizează o gamă largă de funcționari publici aleși și numiți. În unele state membre, cadrul de integritate a fost completat cu coduri de conduită și măsuri de prevenire a conflictelor de interese⁶⁴. În [Cipru](#), este în curs de elaborare o strategie cuprinzătoare pentru integritatea persoanelor numite în funcții executive de conducere. În [Slovacia](#), în august 2025 a fost adoptat un cod de conduită pentru persoanele cu funcții de conducere. În [Spania](#), au fost elaborate acte legislative pentru a consolida Consiliul pentru transparență și bună guvernare și pentru a institui un regim cuprinzător de prevenire a conflictelor de interese în sectorul public. În [Bulgaria](#), s-au luat măsuri suplimentare pentru a consolida integritatea poliției și a sistemului judiciar, inclusiv coduri de etică revizuite. În ceea ce privește țările implicate în procesul de aderare, în [Albania](#), legislația privind conflictele de interese a fost revizuită pentru a o alinia la standardele europene și la acquis-ul UE.

Între timp, în unele state membre există în continuare deficiențe, deoarece normele privind conflictele de interese sunt incomplete sau reformele au fost blocate. În [Cehia](#), după ce Curtea Constituțională a declarat că legislația privind conflictele de interese este neconstituțională din motive procedurale, nu au fost luate măsuri pentru a reiniția revizuirea acestei legislații. În [Malta](#), sunt instituite măsuri de prevenire și gestionare a conflictelor de interese în administrația publică, dar părțile interesate consideră că acestea nu dispun de mecanisme de verificare suficiente. În [Irlanda](#), „Proiectul de lege privind reforma etică” este încă în curs de elaborare. În [Italia](#), un proiect de lege privind conflictele de interese este încă în curs de elaborare.

- Activitățile de lobby și practica „ușilor turnante”

Activitățile de lobby pot avea un rol legitim în elaborarea politicilor, contribuind cu expertiză și perspective la procesul decizional public. Pentru a asigura responsabilitatea, pentru a sprijini caracterul inclusiv al procesului decizional și pentru a preveni influența nejustificată sau disimulată, activitățile de lobby trebuie să fie însoțite de garanții solide în materie de transparență și integritate⁶⁵.

Evoluțiile din aceste domenii au continuat, întrucât unele state membre și-au revizuit normele privind transparența activităților de lobby, au instituit registre de transparență și le-au extins pe cele existente sau pregătesc noi acte legislative. În [Cehia](#), punerea în aplicare a legislației privind activitățile de lobby, care a intrat în vigoare în iulie 2025 și include un registru de

⁶⁴ A se vedea Consiliul Europei, Recomandarea Rec(2000)10 privind codurile de conduită pentru funcționarii publici.

⁶⁵ În decembrie 2023, Comisia a propus o directivă privind reprezentarea intereselor desfășurată în numele țărilor terțe pentru a stabili standarde ridicate de transparență și responsabilitate pe piața internă pentru activitățile de reprezentare a intereselor, inclusiv pentru activitățile de lobby, atunci când provin de la guvernele țărilor terțe și pentru a facilita desfășurarea unor astfel de activități în toate statele membre (C/2023/8626).

transparență, este pe drumul cel bun. În [Luxemburg](#), normele privind activitățile de lobby care extind obligația de a înregistra o reuniune la membrii parlamentului au intrat în vigoare în septembrie 2025. În [Portugalia](#), a fost adoptată o nouă lege privind activitățile de lobby, nefiind încă instituit un registru al activităților de lobby. În [Suedia](#), a fost adoptată o legislație care prevede obligația persoanelor care desfășoară activități de lobby de a-și înregistra și divulga contactele cu factorii de decizie politică. În [România](#), au fost introduse noi norme privind activitățile de lobby pentru membrii parlamentului.

În unele state membre, absența unor norme cuprinzătoare privind activitățile de lobby sau deficiențele în asigurarea respectării normelor existente sunt considerate un domeniu-cheie care necesită îmbunătățiri. În [Franța](#), cerințele de divulgare continuă să se aplice numai persoanelor care desfășoară activități de lobby, nu și funcționarilor de la cel mai înalt nivel executiv. În [Polonia](#), [Austria](#), [Belgia](#), [Danemarca](#) și [Malta](#), nu s-au întreprins demersuri suplimentare de consolidare a normelor privind activitățile de lobby. În [Spania](#), proiectul de lege privind reglementarea activităților de lobby nu a fost încă adoptat de parlament. În [Croatia](#), resursele pentru supravegherea activităților de lobby au fost majorate, dar există în continuare provocări, inclusiv în ceea ce privește informațiile din registrul activităților de lobby. În [Grecia](#), chiar dacă sunt în curs măsuri de punere în aplicare și activități de sensibilizare, nu au fost introduse modificări legislative în ceea ce privește definiția persoanelor care desfășoară activități de lobby, iar numărul celor înregistrate rămâne scăzut. În [Cipru](#), monitorizarea legii privind activitățile de lobby este în curs de consolidare. Deși au fost luate primele măsuri pentru pregătirea unui proiect de lege, activitatea de lobby rămâne nereglementată în [Slovacia](#).

Normele care reglementează practica „ușilor turnante” între rolurile din sectorul public și cel privat rămân un domeniu important de interes. Mai multe state membre au în vedere restricții mai stricte postangajare și creșterea perioadelor de incompatibilitate pentru a consolida asigurarea respectării legislației și a reduce riscurile de conflicte de interese. În [Țările de Jos](#), au intrat în vigoare și sunt în curs de aplicare norme revizuite privind practica „ușilor turnante” în cazul miniștrilor și al secretarilor de stat. În [Cipru](#), sunt în curs inițiative de extindere a categoriilor de persoane care fac obiectul supravegherii postangajare. În [România](#), a fost adoptată o nouă legislație privind practica „ușilor turnante”, inclusiv restricții pentru faza anterioară și ulterioară angajării pentru o gamă largă de funcționari publici, fiind în curs de punere în aplicare un nou cod de etică pentru guvern. În alte state membre, discuțiile nu au avansat. În [Cehia](#), continuă lucrările tehnice cu privire la o posibilă revizuire viitoare a normelor privind practica „ușilor turnante”. În [Suedia](#) nu a existat nicio propunere de modificare a normelor privind practica „ușilor turnante”, iar în [Danemarca](#) nu există planuri de introducere a unor norme privind practica „ușilor turnante” pentru miniștri.

- Declaraarea averilor și a intereselor

Declarațiile de avere și de interese ale funcționarilor publici sporesc transparența și responsabilitatea și contribuie la promovarea integrității și la prevenirea corupției. Sistemele eficace de divulgare și verificare pot facilita detectarea conflictelor de interese, a incompatibilităților și a corupției. Cu toate acestea, statele membre variază în ceea ce privește domeniul de aplicare, transparența, accesibilitatea, verificarea și asigurarea respectării acestor informații.

În unele state membre au loc evoluții pozitive. [Țările de Jos](#) au emis orientări actualizate privind regimul declarațiilor de avere și de interese ale miniștrilor și secretarilor de stat. În [Croatia](#) și [Grecia](#), au fost luate măsuri pentru digitalizarea sistemelor de declarații de avere.

În alte state membre persistă provocări. În [Spania](#), reforma Regulamentului de procedură al Parlamentului menită să înăsprească sancțiunile pentru nedepunerea declarațiilor de avere sau

pentru furnizarea de informații false sau incomplete nu a fost încă realizată. În [Polonia](#), majoritatea declarațiilor de avere ale funcționarilor guvernamentali și ale membrilor parlamentului sunt încă completate manual și într-o varietate de formate, pe care guvernul a anunțat că le va trata acum cu prioritate, inclusiv prin crearea unui sistem online standardizat. În [Malta](#), nu a fost încă realizată o reformă a sistemului de declarații de avere și de interese pentru membrii parlamentului și miniștri. Deși în [Portugalia](#) entitatea pentru transparență este pe deplin operațională și a fost consolidată, aceasta se confruntă cu întârzieri în verificarea declarațiilor de avere în urma unei creșteri bruște a numărului de declarații depuse după alegerile recente. În [România](#), este în curs de dezbatere o propunere legislativă amplă privind declarațiile de avere depuse de Agenția Națională de Integritate. În [Serbia](#), verificarea declarațiilor de avere și a conflictelor de interese și aplicarea legislației aferente continuă să prezinte deficiențe.

- *Protecția avertizorilor de integritate și raportarea cazurilor de corupție*

Avertizorii au un rol esențial în descoperirea corupției și a altor fapte ilegale care, altfel, ar putea rămâne ascunse. Prin urmare, este important să se asigure că aceștia pot face sesizări în condiții de siguranță și fără teama de represalii. Toate statele membre au transpus dispozițiile de bază ale Directivei UE privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii și majoritatea au extins protecția dincolo de legislația UE pentru a acoperi domenii suplimentare. Cu toate acestea, în unele state membre persistă lacune în ceea ce privește domeniul de aplicare, condițiile de protecție și protecția împotriva represaliilor⁶⁶. Directiva anticorupție prevede că protecția avertizorilor se aplică persoanelor care raportează infracțiuni de corupție.

Avertizorii utilizează tot mai mult canalele de raportare disponibile în mai multe state membre, ceea ce arată că un sistem eficace de protecție poate încuraja raportarea. Multe state membre întreprind, de asemenea, demersuri de creștere a gradului de conștientizare și de modificare a normelor pentru a consolida cadrul acolo unde este necesar. În [Danemarca](#), [Lituania](#) și [Slovenia](#), numărul raportărilor privind avertizarea în interes public continuă să crească, iar autoritățile raportează că punerea în aplicare a normelor privind avertizorii de integritate se află pe drumul cel bun. În [România](#), este în curs de dezvoltare un sistem informatic pentru primirea și gestionarea raportărilor avertizorilor de integritate, cu scopul de a spori eficiența și fluxul de lucru în materie de comunicare. În [Spania](#), a început să funcționeze o autoritate independentă însărcinată cu protecția avertizorilor de integritate. În [Irlanda](#), revizuirea statutară a Legii privind divulgările protejate începe în 2026, cu o consultare publică pentru colectarea de dovezi cu privire la experiența avertizorilor de integritate.

Cu toate acestea, în practică, există în continuare obstacole în ceea ce privește raportarea cazurilor de corupție. Potrivit Eurobarometrului special privind atitudinea cetățenilor față de corupție, 31 % dintre europeni consideră că cei care raportează un caz de corupție nu sunt protejați împotriva represaliilor, iar 29 % dintre europeni consideră că unele cazuri de corupție nu sunt semnalate deoarece semnalarea nu ar fi urmărită și pedepsită. Pentru a depăși reticența, statele membre introduc instrumente de sensibilizare și de orientare. De exemplu, în [România](#) au avut loc sesiuni de formare pentru entități publice și private, care au acoperit atât canalele de raportare interne, cât și pe cele externe.

- *Finanțarea partidelor politice și a campaniilor politice*

⁶⁶ A se vedea Raportul Comisiei privind implementarea și aplicarea Directivei (UE) 2019/1937 din 3 iulie 2024.

Transparența finanțării partidelor politice este esențială pentru protejarea integrității proceselor democratice, prevenirea influenței nejustificate și asigurarea responsabilității democratice⁶⁷.

Mai multe state membre au adoptat sau au în vedere reforme destinate să sporească transparența și supravegherea. În [Estonia](#), a intrat în vigoare o reformă a cadrului de finanțare a partidelor politice. În [Suedia](#), legislația adoptată recent consolidează normele privind finanțarea partidelor politice, aliniindu-le la standardele și recomandările internaționale. În [Austria](#), noua competență a Curții de Conturi în ceea ce privește auditarea situațiilor financiare ale partidelor politice a sporit transparența și responsabilitatea finanțării partidelor. Deși în [Danemarca](#) nu a fost încă finalizată o reformă mai amplă a normelor privind finanțarea privată a partidelor politice, au fost adoptate noi norme pentru a interzice donațiile din străinătate către partidele politice. În [Luxemburg](#), au fost adoptate noi norme pentru a consolida controlul asupra utilizării resurselor financiare de către grupurile politice și deputații independenți din Parlament.

În [Albania](#), a fost înființată o comisie parlamentară specială care să lucreze la reforma electorală, inclusiv la revizuirea cadrului juridic privind finanțarea partidelor politice. În [Muntenegru](#), cadrul juridic care reglementează finanțarea partidelor politice nu a fost încă aliniat la recomandările OSCE/ODIHR și GRECO de a spori transparența și controlul cheltuielilor partidelor politice. În [Macedonia de Nord](#), supravegherea eficace a campaniilor și a finanțării partidelor politice continuă să aibă de suferit din cauza legislației inadecvate și a lipsei resurselor.

Combaterea corupției în domeniile cu risc ridicat

Deși corupția poate afecta toate domeniile vieții publice, anumite sectoare sunt deosebit de expuse din cauza amplitudinii cheltuielilor publice, a complexității procesului decizional sau a competențelor discreționare implicate. Achizițiile publice, asistența medicală, energia, mediul, planificarea urbană și construcțiile rămân printre domeniile cele mai vulnerabile la riscurile de corupție. De asemenea, este necesară o vigilență sporită în domeniile în care cheltuielile publice cresc rapid sau în care se aplică proceduri accelerate, cum ar fi achizițiile publice în domeniul apărării. Comisia a publicat un [studiu](#) privind domeniile cu risc ridicat de corupție.

Statele membre iau măsuri pentru a atenua riscurile de corupție în domeniile cu risc ridicat, inclusiv în domeniul achizițiilor publice. În [Italia](#), autoritatea națională anticorupție a lansat un portal digital menit să sporească transparența procedurilor de achiziții publice, care rămâne un domeniu cu risc ridicat. În [Bulgaria](#), pentru a spori transparența achizițiilor publice, Ministerul Finanțelor a lansat o bază de date care acoperă aproape 7 000 de licitații active în valoare totală de peste 30 de miliarde EUR. În [Finlanda](#), modificările aduse Legii privind achizițiile publice au fost prezentate Parlamentului în februarie 2026, stabilindu-se noi motive de excludere și îmbunătățind supravegherea și transparența. Statele membre au introdus, de asemenea, măsuri de atenuare în alte domenii de risc, cum ar fi [Croatia](#), prin noua sa lege privind investițiile străine, care impune verificări ale integrității și ale condamnărilor pentru corupție ale investitorilor din sectoarele considerate critice.

În [Muntenegru](#), măsurile care vizează domeniile de risc în materie de achiziții publice au fost consolidate prin introducerea unor instrumente de achiziții publice electronice, în timp ce monitorizarea măsurilor de combatere a corupției în domeniile cu risc ridicat este îngreunată de lipsa datelor relevante. În [Serbia](#), derogările de la Legea privind achizițiile publice continuă să fie utilizate pe scară largă, eludând garanțiile anticorupție, iar supravegherea rămâne deficitară.

⁶⁷ A se vedea și Recomandarea (UE) din 12 decembrie 2023 referitoare la procese electorale incluzive și reziliente în Uniune și la consolidarea caracterului european și a desfășurării eficiente a alegerilor pentru Parlamentul European.

3.3 *Pluralismul și libertatea mass-mediei*

Libertatea și pluralismul mass-mediei sunt aspecte fundamentale ale statului de drept, întrucât mass-media independentă contribuie la tragerea la răspundere a puterii și asigură libera circulație a informațiilor și a opiniilor. Presiunea politică sau din partea statului poate slăbi această libertate și poate limita accesul la informații. Atacurile asupra jurnaliștilor și impunitatea pentru astfel de infracțiuni coincid adesea cu un declin mai larg al standardelor statului de drept. Intrarea în vigoare a EMFA și punerea în aplicare a legislației privind protecția împotriva SLAPP sunt etape importante în acest sens, deoarece oferă garanții sporite pentru independența mass-mediei și protecția împotriva litigiilor abuzive. Organizațiile pentru libertatea mass-mediei și-au exprimat îngrijorarea crescândă cu privire la starea libertății mass-mediei, deși situația generală din UE rămâne, în linii mari, pozitivă⁶⁸.

Monitorizarea riscurilor la adresa libertății și pluralismului mass-mediei

Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei 2026⁶⁹ evidențiază riscurile persistente și relativ noi la adresa pluralismului mass-mediei în întreaga UE, în special din cauza concentrării proprietății asupra mass-mediei, a creșterii cotei de piață a intermediarilor digitali și a perturbării în continuă evoluție a mass-mediei editoriale în era IA. Instrumentul de monitorizare constată că independența editorială rămâne fragilă în unele țări, în timp ce sectorul mass-mediei continuă să se confrunte cu dificultăți economice, cu un număr în scădere de jurnaliști, condiții de muncă precare în unele țări și modele de afaceri slabe, în pofida încercărilor de inovare. În mai multe țări, serviciile publice de mass-media se confruntă în continuare cu ingerințe politice în ceea ce privește numirile în funcții de conducere și alocarea finanțării.

Consolidarea funcționării independente a autorităților de reglementare în domeniul mass-mediei

Autoritățile naționale independente de reglementare în domeniul mass-mediei sunt esențiale pentru protejarea pluralismului mass-mediei și trebuie să acționeze în mod imparțial și transparent. Toate statele membre dispun de o legislație care le stabilește competențele și garanțiile de independență. [Directiva serviciilor mass-media audiovizuale \(DSMAV\)](#) și EMFA impun autorităților de reglementare să fie independente de guvern, imparțiale, transparente și responsabile, să dispună de resurse adecvate, de proceduri clare de numire și revocare din funcție și de mecanisme eficace de exercitare a unei căi de atac.

Sarcinile, competențele și resursele mai multor autorități naționale de reglementare din domeniul mass-mediei au fost sau sunt extinse și sporite, inclusiv în vederea respectării EMFA și a [Regulamentului UE privind serviciile digitale](#). De la publicarea Raportului din 2025 privind statul de drept, în [Cipru](#), [Danemarca](#), [Italia](#), [Suedia](#) și [Portugalia](#), resursele financiare ale autorităților de reglementare au crescut, situația lor financiară s-a stabilizat sau autonomia lor financiară a fost consolidată. În [Irlanda](#), [Letonia](#) și [Grecia](#), s-au înregistrat creșteri ale efectivelor de personal. În țări precum [Danemarca](#), [Croația](#), [Irlanda](#), [Lituania](#), [Germania](#), [Grecia](#), [Finlanda](#), [Franța](#), [Suedia](#), [Belgia](#), [Austria](#) și [Malta](#), autoritățile de reglementare au primit noi sarcini de monitorizare sau supraveghere. În iunie, [Ungaria](#) a introdus o reformă care afectează diverse aspecte ale rolului autorității de reglementare în ceea ce privește guvernanta,

⁶⁸ În timp ce clasamentul mondial al libertății presei întocmit de organizația Reporteri fără Frontiere a înregistrat cel mai mic punctaj mediu la nivel mondial de la instituirea sa, regiunea Uniunii Europene și a Balcanilor ocupă primul loc la nivel mondial, iar opt state membre ale UE ocupă opt dintre primele zece poziții din clasament. A se vedea, de asemenea, *Europe Press Freedom Report - On the Tipping Point: Press Freedom 2025* (Raportul european privind libertatea presei – Libertatea presei în 2025, în pragul unui punct critic).

⁶⁹ Pus în aplicare de Centrul pentru pluralism și libertate în mass-media.

finanțarea și supravegherea. În [Spania](#), [Luxemburg](#), [Polonia](#) și [Cehia](#), reformele sunt în desfășurare. În [Slovacia](#), deși modificările adoptate la Legea privind serviciile mass-media au extins competențele autorității naționale de reglementare în domeniul mass-mediei, au fost exprimate preocupări cu privire la impactul unor noi modificări pendinte asupra independenței autorității de reglementare.

În [Macedonia de Nord](#), au fost numiți noii membri ai Consiliului Agenției pentru servicii media audio și audiovizuale, însă persistă preocupările cu privire la independența financiară a agenției.

Sporirea transparenței în ceea ce privește proprietatea asupra mass-mediei

Disponibilitatea publică a informațiilor privind structura de proprietate asupra mass-mediei le permite utilizatorilor să ia decizii în cunoștință de cauză cu privire la informațiile pe care le primesc, în special atunci când proprietatea implică controlul sau o influență semnificativă asupra liniilor editoriale și a procesului decizional.

În [Franța](#), se așteaptă adoptarea unor norme de aplicare pentru o bază de date națională preliminară privind proprietatea asupra mass-mediei, creată de autoritatea de reglementare. În [Malta](#), legislația recent adoptată a însărcinat autoritatea de reglementare cu dezvoltarea și întreținerea unei baze de date privind proprietatea asupra mass-mediei. În [Slovenia](#), legislația recentă prevede crearea unei noi baze de date privind proprietatea. În [Bulgaria](#), [Cipru](#), [Irlanda](#), [Lituania](#), [Spania](#) și [Portugalia](#), reformele sunt în curs de elaborare sau urmează să fie adoptate. Până la adoptarea proiectelor legislative, în [Cehia](#) persistă provocări semnificative în ceea ce privește transparența proprietății asupra mass-mediei.

În [Muntenegru](#), transparența proprietății asupra mass-mediei s-a îmbunătățit, odată cu preocupările tot mai mari cu privire la influența instituțiilor mass-media deținute de societăți cu sediul în Serbia. În [Serbia](#), în contextul unei concentrări suplimentare a pieței mass-mediei, influența politică și economică asupra mass-mediei, inclusiv asupra politicii editoriale, reprezintă un motiv serios de îngrijorare.

Protejarea mass-mediei împotriva presiunii și a influenței politice nejustificate

Independența mass-mediei poate fi subminată în mai multe moduri, inclusiv prin influențe și presiuni politice nejustificate. Astfel de situații intră sub incidența EMFA, care oferă un cadru pentru protejarea independenței editoriale, pentru limitarea exceselor de ingerință politică și pentru crearea unui cadru transparent de alocare a resurselor de stat către mass-media. Garanțiile împotriva politizării serviciilor publice de mass-media și normele transparente privind alocarea publicității de stat sunt două elemente fundamentale ale acestui cadru.

Asigurarea unei publicități de stat transparente și echitabile

Publicitatea de stat include orice utilizare a bugetului de stat de către autorități sau entități publice, la toate nivelurile, pentru publicitate și campanii. Dacă sunt alocate în mod netransparent sau inequitabil, aceste resurse pot fi utilizate ca pârgii de influență politică. EMFA abordează această problemă prin stabilirea unor cerințe pentru criteriile și procedurile de alocare și impune autorităților publice să comunice sumele achitate anual furnizorilor de servicii mass-media⁷⁰.

⁷⁰ EMFA și Regulamentul 2024/900 privind publicitatea politică funcționează în paralel. Regulamentul privind publicitatea politică sporește transparența publicității politice și consolidează drepturile în materie de protecție a datelor atunci când se utilizează tehnici de vizare a unui public-țintă și tehnici de difuzare a materialelor publicitare care intră în domeniul său de aplicare, inclusiv de către autoritățile de stat.

De la publicarea raportului din 2025, în [Croația](#), [Slovacia](#), [Grecia](#), [Malta](#), [Letonia](#) și [Slovenia](#) au fost adoptate acte legislative care abordează în mod specific problema publicității de stat. În [Bulgaria](#), [Cipru](#), [Irlanda](#), [Spania](#), [Cehia](#) și [Portugalia](#) sunt în curs de elaborare proiecte legislative de reglementare a publicității de stat. În [Ungaria](#), nu au fost încă abordate chestiunile legate de transparență și echitate în distribuirea publicității de stat către instituțiile mass-media. În [România](#), anumite practici legate de finanțarea mass-mediei private de către partidele politice și autoritățile de stat rămân o problemă.

În [Macedonia de Nord](#) se depun eforturi pentru modernizarea serviciului public de radiodifuziune, deși persistă provocările cauzate de autonomia administrativă limitată și de finanțarea neregulamentară. În [Albania](#) persistă deficiențe în ceea ce privește alocarea echitabilă a publicității de stat și a altor resurse ale statului.

Protejarea funcționării independente a serviciilor publice de mass-media

Fiecare stat membru este responsabil de finanțarea serviciilor sale publice de mass-media, cu respectarea deplină a normelor UE în materie de comerț și concurență⁷¹. Atunci când funcționează în mod optim, furnizorii de servicii publice mass-media se asigură că cetățenii și întreprinderile au acces la o ofertă de conținut diversă, inclusiv la informații de calitate. În consecință, EMFA stabilește un set de garanții pentru funcționarea independentă a furnizorilor de servicii publice mass-media, și anume resurse financiare adecvate, sustenabile și previzibile și transparență în numirea și revocarea din funcție a conducerii.

În multe țări au fost adoptate sau puse în aplicare diverse reforme menite să consolideze independența serviciilor publice naționale de radiodifuziune. O astfel de situație se întâlnește în [Suedia](#) și [Finlanda](#). [Danemarca](#) a introdus un nou model pentru numirea consiliului de administrație al radioului public. [Germania](#) și [Grecia](#) au adoptat reforme menite să modernizeze structura serviciilor publice de radiodifuziune. [Malta](#) a introdus noi garanții în ceea ce privește numirea directorului general al televiziunii publice.

În [Bulgaria](#), [Croația](#), [Irlanda](#), [Italia](#), [Slovenia](#), [Estonia](#), [Franța](#), [Polonia](#), [Țările de Jos](#), [Portugalia](#) și [Cipru](#), reformele privind guvernarea serviciilor publice de radiodifuziune sunt în desfășurare sau se află în diferite etape de pregătire. În iunie, [Ungaria](#) a adoptat o reformă amplă. În [Slovacia](#) persistă preocupări ale părților interesate cu privire la legea din iulie 2024 privind dizolvarea organismului public de radiodifuziune și înființarea unei noi entități, în timp ce în [Cehia](#) și [Lituania](#) propunerile de redeschidere a guvernantei și finanțării serviciilor publice de mass-media au generat preocupări. În [România](#), s-au întreprins primele demersuri pe calea spre reformă pentru a consolida guvernarea independentă și independența editorială a serviciilor publice de mass-media.

În [Serbia](#) și în [Albania](#), țări implicate în procesul de aderare, preocupările cu privire la independența sau autonomia editorială a radioului public au persistat.

Asigurarea accesului la informații

Dreptul de acces la informații din partea autorităților publice le permite jurnaliștilor să își desfășoare activitatea de anchetă, fiind totodată un instrument important de transparență și responsabilitate pentru societatea civilă și pentru cetățeni. În [Lituania](#) au fost adoptate reforme legislative, în [Austria](#) și [Estonia](#) reformele legislative adoptate au intrat în vigoare, în timp ce în [Grecia](#) reformele care stabilesc noi cerințe privind accesul la documente au generat preocupări în rândul părților interesate. În [Finlanda](#), [Danemarca](#), [Luxemburg](#) și [Țările de Jos](#) regimul accesului la documente face obiectul reexaminării.

⁷¹ Protocolul nr. 29 la tratate privind sistemul de radiodifuziune publică în statele membre.

În [Munteșnegru](#), în decembrie 2025 au fost adoptate noi modificări ale Legii privind accesul liber la informații, însă există în continuare provocări în ceea ce privește asigurarea respectării acesteia.

Îmbunătățirea siguranței și a protecției jurnaliștilor și abordarea amenințărilor juridice și a procedurilor judiciare abuzive împotriva mobilizării publice

Intimidarea și presiunea subminează mediul în care lucrează jurnaliștii, iar garantarea protecției și siguranței acestora este esențială pentru protejarea libertății mass-mediei și a unui peisaj mediatic liber și pluralist. În vederea îmbunătățirii siguranței jurnaliștilor, mai multe state membre și țări implicate în procesul de aderare au adoptat planuri de acțiune punctuale și au luat măsuri pentru a institui structuri de sprijin specifice⁷². De exemplu, [Danemarca](#), [Croația](#) și [Letonia](#) au adoptat planuri de acțiune, în timp ce [Luxemburg](#) și [Portugalia](#) au luat măsuri în cadrul planurilor de acțiune adoptate anterior.

[Germania](#) și [Grecia](#) au instituit programe de formare pentru autoritățile de aplicare a legii sau au sporit capacitatea programelor existente. [Bulgaria](#) a adoptat orientări pentru instrumentarea dosarelor de hărțuire online care vizează jurnaliști. În [Italia](#) au fost depuse proiecte de amendamente prin care să se introducă circumstanțe agravante specifice pentru infracțiunile împotriva jurnaliștilor profesioniști. În [Malta](#) și [Slovacia](#) nu au fost încă întreprinse reforme menite să îmbunătățească protecția jurnaliștilor.

Acțiunile strategice în justiție împotriva mobilizării publice (SLAPP) reprezintă o formă specială de hărțuire care vizează crearea unui efect de intimidare asupra libertății mass-mediei și a libertății de exprimare. De la publicarea raportului din 2025, cerințele stabilite în legislația UE și în recomandarea specifică emisă de Comisie privind SLAPP au contribuit la încurajarea adoptării unor măsuri suplimentare în legislația națională, întrucât în [Belgia](#), [Cipru](#), [Estonia](#), [Lituania](#), [Letonia](#), [Finlanda](#), [Franța](#), [Polonia](#), [Suedia](#) și [Slovenia](#) au fost adoptate acte legislative privind protecția împotriva SLAPP. În alte câteva state membre, legislația se află în diferite stadii de elaborare.

În [Albania](#), au continuat cazurile de amenințări verbale și fizice, campaniile de denigrare și utilizarea acțiunilor de tip SLAPP care vizează jurnaliștii. În [Munteșnegru](#), autoritățile își continuă eforturile de aplicare a unei politici de toleranță zero față de violența împotriva jurnaliștilor, înregistrându-se incidente izolate constând în atacuri. În [Serbia](#), siguranța jurnaliștilor s-a deteriorat și mai mult, înregistrându-se o creștere a cazurilor de atacuri fizice, amenințări, intimidare și discursuri instigatoare la ură.

3.4 Alte aspecte instituționale legate de echilibrul puterilor

Un sistem solid de echilibru al puterilor reprezintă o piatră de temelie a statului de drept. Prin asigurarea faptului că autoritățile publice fac în continuare obiectul unei supravegheri și al unei răspunderi eficace, aceasta contribuie la prevenirea concentrării puterii, protejează drepturile fundamentale și consolidează reziliența democratică.

Reforme constituționale și dezbateri cu impact asupra echilibrului instituțional al puterilor

În unele state membre, sunt în curs de implementare măsuri de consolidare a sistemului constituțional de echilibru al puterilor. În [Țările de Jos](#), guvernul a anunțat propuneri care să le permită judecătorilor să revizuiască legile împotriva drepturilor fundamentale „clasice” consacrate în Constituție. În [Suedia](#), se înregistrează progrese în ceea ce privește modificările

⁷² În conformitate cu Recomandarea Comisiei din 16 septembrie 2021 privind siguranța jurnaliștilor și a altor profesioniști din domeniul mass-mediei.

legislative aduse Constituției, care vizează asigurarea unui cadru pentru o mai bună gestionare a crizelor grave.

Chiar și atunci când un stat membru își exercită competența națională de a-și modifica constituția, exercitarea acestei competențe nu poate eluda obligația respectării principiilor fundamentale ale dreptului Uniunii. În [Slovacia](#), anumite modificări ale Constituției adoptate în septembrie 2025 ridică preocupări legate de principiul supremației dreptului UE⁷³.

Caracterul incluziv, calitatea și transparența procesului de legiferare

Statul de drept impune ca legile să fie puse în aplicare printr-un proces transparent, responsabil, democratic și pluralist, care să sprijine securitatea juridică și calitatea legislativă⁷⁴. Mai multe state membre iau măsuri pentru a îmbunătăți consultarea părților interesate în cadrul procesului legislativ. În [Cipru](#), au fost luate măsuri semnificative pentru a spori participarea publicului la procesul decizional, inclusiv prin adoptarea proiectului de lege privind inițiativa legislativă a cetățenilor, care le permite cetățenilor să propună politici prin intermediul unui mecanism formal. În [Portugalia](#), se întreprind demersuri pentru a îmbunătăți transparența procesului legislativ, întrucât Parlamentul pune în aplicare noi măsuri, iar activitatea guvernului privind un sistem de „amprentă legislativă” continuă. În [România](#), s-au înregistrat unele progrese suplimentare în ceea ce privește abordarea utilizării frecvente a ordonanțelor de urgență ale guvernului și consultările publice eficace, persistând însă o serie de deficiențe în practică. În [Grecia](#), calitatea procesului legislativ prezintă îmbunătățiri, însă provocările, inclusiv modificările legislative frecvente, persistă.

Cu toate acestea, în alte state membre, persistă deficiențe în ceea ce privește implicarea părților interesate în procesul legislativ, iar în anumite cazuri s-au înregistrat deteriorări. Printre acestea se numără preocupările legate de utilizarea excesivă a procedurilor de urgență. În [Bulgaria](#), tot mai există probleme legate de punerea în practică a normelor de legiferare, iar preocupările legate de calitatea procesului legislativ persistă. În [Cehia](#), procedurile legislative accelerate, eludarea angajamentului public și examinarea interservicii continuă să aibă un impact asupra calității procesului legislativ, părțile interesate exprimându-și îngrijorarea cu privire la eludarea participării publicului la acte de importanță semnificativă. În [Slovacia](#), procesul legislativ continuă să prezinte motive de îngrijorare din cauza consultării publice insuficiente și a implicării insuficiente a părților interesate, precum și a utilizării frecvente a procedurilor accelerate, inclusiv pentru legislația cu impact ridicat.

În [Albania](#), persistă preocupările legate de calitatea procesului legislativ, inclusiv de aplicarea consecventă a elaborării de politici bazate pe date concrete și la eficacitatea consultărilor publice. În [Macedonia de Nord](#), Parlamentul a continuat să pună în aplicare Regulamentul său de procedură și și-a îmbunătățit eficiența, fiind adoptat în același timp un număr semnificativ de legi în cadrul unei proceduri legislative simplificate. S-au depus eforturi pentru a remedia deficiențele în ceea ce privește planificarea politicilor bazată pe date concrete. În [Serbia](#), cadrul juridic pentru consultările publice și asigurarea respectării acestuia s-au deteriorat, înregistrându-se standarde mai scăzute și o scădere a numărului de consultări.

Evoluții semnificative la nivelul curților supreme și al curților constituționale în ceea ce privește echilibrul puterilor

⁷³ La 21 noiembrie 2025, Comisia a inițiat o procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor prin trimiterea unei scrisori de punere în întârziere Slovaciei pentru nerespectarea unor principii fundamentale ale dreptului Uniunii, și anume principiile autonomiei, supremației, eficacității și aplicării uniforme a dreptului Uniunii.

⁷⁴ Lista actualizată de verificare a îndeplinirii criteriilor privind statul de drept a Comisiei de la Veneția definește standardele legate de procedurile legislative, subliniind, de exemplu, că procedurile legislative accelerate ar trebui să se limiteze la situații sau circumstanțe excepționale.

În calitate de actori-cheie în cadrul sistemelor de echilibru al puterilor, jurisdicțiile constituționale contribuie în mod semnificativ la aplicarea efectivă a dreptului Uniunii și la integritatea ordinii juridice a UE. Deși statele membre își păstrează competența în ceea ce privește instituirea, componența și funcționarea organismelor respective, ele trebuie să își exercite această competență în conformitate cu dreptul Uniunii și cu valorile europene. De asemenea, curțile constituționale pronunță adesea hotărâri care au implicații importante pentru sistemul general de echilibru al puterilor.

În [Letonia](#), se examinează posibilitatea unor modificări ale Legii privind Curtea Constituțională, inclusiv a adoptării unor măsuri de protejare în continuare a independenței judecătorilor Curții Constituționale.

În ceea ce privește țările implicate în procesul de aderare, în [Munteșnegru](#) au fost numiți doi judecători la Curtea Constituțională, îmbunătățindu-i funcționarea și eficiența, însă nu s-a ajuns încă la o componență completă.

Ombudsmani, instituții naționale pentru drepturile omului și alte autorități independente

Prin asigurarea unei supravegheri și a unei răspunderi independente, instituțiile naționale pentru drepturile omului (INDO)⁷⁵, ombudsmanii⁷⁶, organismele de promovare a egalității⁷⁷ și alte autorități independente au un rol esențial în respectarea statului de drept și în consolidarea sistemului de echilibru al puterilor. În unele state membre se depun eforturi pentru consolidarea acestor instituții. În [Cehia](#), se pun în aplicare modificările aduse Legii privind Ombudsmanul de înființare a unei instituții naționale pentru drepturile omului. În [Croatia](#), autoritățile guvernamentale au continuat să îmbunătățească punerea în aplicare a recomandărilor Ombudsmanului.

În alte state membre, INDO, ombudsmanii și alte instituții independente au continuat să se confrunte cu provocări, inclusiv în ceea ce privește resursele. În [Portugalia](#), în iulie 2026 a fost numit un nou Ombudsman, ca urmare a întârzierilor în procedura de numire în Parlament. În [Estonia](#), unele autorități independente au primit mai multe sarcini, nefiind însă alocate resurse suplimentare.

În [Albania](#), au fost numiți un nou Ombudsman și un nou comisar pentru protecția împotriva discriminării, ambele instituții confruntându-se cu deficite persistente de resurse umane și financiare. În [Macedonia de Nord](#), Parlamentul a făcut mai multe numiri în instituții independente, deși persistă preocupări cu privire la procedurile de selecție bazate pe merit. În [Serbia](#), majoritatea organismelor independente care își desfășoară activitatea în domeniul drepturilor fundamentale s-au confruntat în continuare cu constrângeri legate de resursele limitate, iar acțiunile întreprinse în urma recomandărilor lor au rămas inconsecvente.

Trei state membre nu au înființat încă o instituție națională pentru drepturile omului acreditată în conformitate cu Principiile de la Paris ale ONU. În [România](#) nu a fost adoptată încă o decizie definitivă cu privire la acreditarea instituțiilor naționale pentru drepturile omului. În [Italia](#) și [Malta](#), au fost parcurse doar etapele pregătitoare inițiale în vederea înființării unei instituții naționale pentru drepturile omului.

Executarea hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului și ale instanțelor naționale

⁷⁵ Principiile de la Paris ale ONU, aprobate de Adunarea Generală a ONU în 1993 (Rezoluția A/RES/48/134), stabilesc principalele criterii pe care trebuie să le îndeplinească INDO. INDO sunt acreditate periodic în fața Subcomisiei pentru acreditare a Alianței mondiale a instituțiilor naționale din domeniul drepturilor omului.

⁷⁶ A se vedea Principiile Comisiei de la Veneția pentru ombudsmani.

⁷⁷ Directiva 2024/1500 a Parlamentului European și a Consiliului și Directiva 2024/1499 a Consiliului.

Începând din 2022, capitolele consacrate fiecărei țări includ cifre privind punerea în aplicare a principalelor hotărâri ale Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) – un indicator important pentru funcționarea statului de drept. Rezultatele variază de la un stat membru la altul. La nivelul UE, aproximativ 43,9 % din principalele hotărâri ale CEDO din ultimii zece ani vizând statele membre nu au fost încă executate, ceea ce reprezintă o ușoară îmbunătățire față de anul trecut⁷⁸.

În [Belgia](#), respectarea de către autoritățile publice a hotărârilor definitive ale instanțelor naționale și ale Curții Europene a Drepturilor Omului rămâne o problemă. În [Grecia](#), reformele caută să vizeze întârzierile administrației în executarea hotărârilor definitive. În [Cipru](#), nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește eforturile de eliminare a obstacolelor juridice din calea executării hotărârilor judecătorești.

Un cadru favorabil pentru societatea civilă

Organizațiile societății civile și apărătorii drepturilor omului sunt foarte importanți pentru protejarea și promovarea valorilor UE. Aceștia acționează în calitate de gardieni, atrăgând atenția asupra amenințărilor la adresa statului de drept, promovând principiile democratice și contribuind la asigurarea tragerii la răspundere a celor care exercită prerogativele de autoritate publică. Comisia sprijină eforturile statelor membre de a promova un spațiu civic prosper ca parte a punerii în aplicare a [Strategiei UE pentru societatea civilă](#) și a [Recomandării din 2023 privind participarea civică](#).

În multe state membre există un cadru favorabil societății civile și de sprijinire a acesteia. Eforturile de consolidare în continuare a mediului pentru organizațiile societății civile continuă în mai multe state membre, deși nivelul de progres înregistrat variază. În [Estonia](#), a intrat în vigoare programul de finanțare a parteneriatului strategic pentru organizațiile societății civile, care va permite acestei importante surse de finanțare pentru organizațiile societății civile să își continue activitatea și să sprijine spațiul civic deschis. Autoritățile publice din [Franța](#) continuă să sprijine organizațiile societății civile, inclusiv printr-o finanțare publică substanțială, deși unele organizații se confruntă în continuare cu provocări în ceea ce privește operațiunile lor.

În anumite state membre, măsurile care afectează organizațiile societății civile au fost retrase sau abrogate. În [Țările de Jos](#), Senatul a respins Legea privind transparența organizațiilor societății civile, care a fost criticată de organizațiile societății civile, de organizațiile caritabile și de Institutul Național pentru Drepturile Omului (NIHR). În [Ungaria](#), au fost adoptate o modificare constituțională și o lege de desființare a Biroului pentru protecția suveranității, iar proiectul de lege „privind transparența în viața publică”, prezentat la 13 mai 2025, nu mai este pendinte în fața Adunării Naționale.

Un spațiu civic prosper necesită un mediu juridic, administrativ și de reglementare favorabil, în care OSC-urile să fie sprijinite și capacitate și în care acestea să fie protejate și să poată funcționa liber. Organizațiile societății civile din mai multe state membre au observat restricții îndreptate împotriva actorilor societății civile, inclusiv obstacole în calea finanțării și a întrunirii pașnice, precum și cerințe de raportare împovărătoare⁷⁹. În [Cehia](#), finanțarea publică pentru acest sector a fost redusă considerabil. În [Germania](#), nu au fost luate măsuri de adaptare a statutului de scutire de impozite pentru organizațiile fără scop lucrativ, iar organizațiile

⁷⁸ În 2025, procentul a fost de 45,7 %. European Implementation Network (2026), contribuție scrisă.

⁷⁹ Contribuția comună a societății civile la spațiul civic din Raportul anual privind statul de drept din 2026, p. 2. În 2025, Civicus Monitor a declasat pe scală trei state membre ale UE de la „restrâns” la „obstrucționat” și una dintre țările implicate în procesul de aderare vizate de raport de la „obstrucționat” la „restrâns”. Civicus acordă un punctaj pentru situația libertăților civice pe o scală de la 0 la 100 și evaluează țările în funcție de punctajul obținut, pe o scală care cuprinde cinci niveluri, definite după cum urmează: deschis (81-100), restrâns (61-80), obstrucționat (40-60), reprimat (21-39) și închis (0-20).

societății civile continuă să se confrunte cu provocări în ceea ce privește funcționarea lor și accesul la finanțare. În [Italia](#), în ceea ce privește noua legislație axată pe consolidarea securității interne, părțile interesate și-au exprimat îngrijorarea cu privire la evoluțiile legate de restricțiile privind dreptul de a protesta și la posibilul impact al acestora asupra spațiului civic și a exercitării drepturilor și libertăților fundamentale. Deși în [Ungaria](#) a fost desființat Biroul pentru protecția suveranității, unele obstacole care împiedică activitatea organizațiilor independente ale societății civile nu au fost încă eliminate.

Discursurile negative, atacurile fizice și verbale și presiunea politică au continuat să fie raportate ca o provocare deosebită în unele state membre. În [România](#), organizațiile societății civile raportează restricții tot mai mari în ceea ce privește activitatea lor. În [Slovacia](#), deși modificările aduse legii privind ONG-urile, considerate ca impunând o sarcină administrativă suplimentară organizațiilor societății civile, au fost declarate neconstituționale, mediul societății civile continuă să se confrunte cu presiuni.

În [Albania](#), organizațiile societății civile își desfășoară activitatea în mod liber, dar se confruntă în continuare cu provocări, cum ar fi discreditarea, transparența limitată în procesul de elaborare a politicilor și constrângerile în materie de sustenabilitate financiară. În [Muntele Negru](#), autoritățile s-au angajat să alinieze legislația națională la acquis-ul UE în cadrul stabilit pentru procese legislative favorabile incluziunii, persistând însă provocări în ceea ce privește planificarea legislativă și eficacitatea consultărilor publice. În [Macedonia de Nord](#), guvernul și-a continuat eforturile de consolidare a cooperării cu organizațiile societății civile, însă persistă provocările legate de finanțarea organizațiilor societății civile. În [Serbia](#), organizațiile societății civile au fost supuse unor presiuni, atacuri și intimidări tot mai mari, inclusiv din partea unor înalți funcționari, iar cazurile raportate de utilizare excesivă a forței de către poliție împotriva protestatarilor nu au condus până în prezent la condamnări.

Sistemul național de echilibru al puterilor în raport cu utilizarea software-ului intruziv de supraveghere (programe de spionare)

Orice încercare de a accesa ilegal datele cetățenilor, inclusiv ale jurnaliștilor, ale reprezentanților societății civile și ale oponentilor politici, este inacceptabilă și este responsabilitatea autorităților naționale să efectueze investigațiile necesare. Cu toate acestea, chiar și în cazul în care utilizarea programelor de spionare are loc în mod legal în conformitate cu cerințele de securitate națională și nu intră în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii, garanțiile naționale solide rămân esențiale pentru a preveni abuzurile și a asigura asumarea răspunderii. Trebuie respectate drepturile fundamentale, inclusiv protecția datelor, libertatea de exprimare, libertatea de a primi și de a transmite informații, precum și dreptul la o cale de atac efectivă și la un proces echitabil. În cazul în care programele de spionare sunt utilizate în scopul asigurării respectării legii sau sunt utilizate de entități private în scopuri de securitate națională, legislația UE privind protecția datelor oferă un cadru cuprinzător de garanții și supraveghere⁸⁰. Atunci când legislația UE privind protecția datelor nu este aplicabilă, Convenția europeană a drepturilor omului rămâne aplicabilă.

Raportul din 2026 privind statul de drept continuă să raporteze cu privire la evoluțiile din acest domeniu, acuzațiile de utilizare ilegală a programelor de spionare punând în centrul atenției sistemul național de echilibru al puterilor. În [Grecia](#), continuă controlul jurisdicțional al anumitor aspecte ale utilizării programelor de spionare. În [Italia](#), continuă investigațiile în cazul programului de spionare Paragon, inclusiv pentru a identifica persoanele responsabile de utilizarea programului de spionare împotriva jurnaliștilor italieni, după ce parchetele nu au găsit

⁸⁰ Raportul din 2024 al Comisiei de la Veneția privind o reglementare a programelor de spionare care să respecte statul de drept și drepturile omului.

nicio dovadă a operațiunilor desfășurate de serviciile de informații italiene care vizează jurnaliștii prin intermediul programului de spionare. În [Ungaria](#), absența garanțiilor procedurale și a supravegherii eficace în cazul măsurilor de supraveghere secretă rămâne un motiv de îngrijorare.

4.5 Aspecte legate de piața unică în cadrul celor patru piloni

Existența unor sisteme de justiție eficace, a unor garanții solide împotriva corupției, a securității juridice și a unei legislații favorabile incluziunii, bazate pe dovezi, reprezintă fundamente esențiale pentru o economie prosperă. Toate acestea influențează mediul de afaceri și alegerile în materie de investiții, stau la baza bunei funcționări a pieței unice și sprijină creșterea economică durabilă și crearea de locuri de muncă. Raportul din 2026 privind statul de drept continuă evaluarea progreselor înregistrate în ceea ce privește dimensiunea pieței unice inițiate în Raportul din 2025 privind statul de drept, bazându-se în continuare pe contribuțiile părților interesate din mediul de afaceri și examinând mai în profunzime aspecte precum activitatea autorităților de reglementare independente.

Pe baza datelor Eurobarometru prezentate, de asemenea, în [tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană din 2026](#), fiecare capitol consacrat fiecărei țări menționează percepțiile întreprinderilor cu privire la independența achizițiilor publice și a autorităților naționale de concurență. Independența acestor autorități este esențială pentru funcționarea pieței unice. În ceea ce privește organismele de control în primă instanță al achizițiilor publice, cel mai înalt nivel al independenței percepute se înregistrează în [Finlanda](#), [Suedia](#) și [Luxemburg](#), iar cel mai scăzut se înregistrează în [Bulgaria](#), [Grecia](#) și [Ungaria](#). În ceea ce privește autoritățile naționale de concurență, cel mai înalt nivel al independenței percepute se înregistrează în [Finlanda](#), [Suedia](#), [Danemarca](#) și [Irlanda](#), iar cel mai scăzut în [Bulgaria](#), [Grecia](#) și [Ungaria](#).

În ceea ce privește efectivitatea percepută a protecției investițiilor, peste două treimi dintre societățile care au făcut obiectul anchetei s-au declarat încrezătoare în [Danemarca](#), [Irlanda](#), [Luxemburg](#), [Malta](#), [Țările de Jos](#), [Austria](#), [Slovenia](#), [Finlanda](#) și [Suedia](#), și mai puțin de o treime s-au declarat încrezătoare în [Grecia](#) și [Polonia](#). Peste două treimi dintre întreprinderi își exprimă încrederea în protecția investițiilor în [Albania](#), peste jumătate în [Muntenegru](#) și [Serbia](#) și mai puțin de jumătate s-au arătat încrezătoare în [Macedonia de Nord](#).

În ceea ce privește **funcționarea sistemului judiciar**, un aspect important din perspectiva pieței unice este disponibilitatea unor instanțe și a unor judecători specializați în tratarea soluționarea litigiilor comerciale, inclusiv a cauzelor transfrontaliere care implică valori mari. După cum arată tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană pentru anul 2026⁸¹, în patru state membre există doar instanțe comerciale specializate, în nouă state membre există doar secții comerciale specializate în cadrul instanțelor de drept comun, iar în alte patru state membre există doar judecători specializați în cadrul instanțelor de drept comun. În celelalte 10 state membre există combinații între cele trei categorii anterioare, iar în unul dintre acestea există toate cele trei posibilități, deși la niveluri diferite și pentru cazuri diferite. În [Germania](#), instanțele și secțiile comerciale specializate au devenit operaționale în peste jumătate din landuri. În [Cipru](#), întârzierea prelungită în ceea ce privește funcționarea Tribunalului Comercial continuă să genereze preocupări serioase în rândul comunității de afaceri.

Întreprinderile beneficiază de pe urma disponibilității unor mecanisme alternative de soluționare a litigiilor, nu în ultimul rând deoarece costurile litigiilor pot reprezenta un obstacol în calea acestora. În [Italia](#), părțile interesate din mediul de afaceri subliniază potențialul medierii de a contribui în mod eficace la reducerea litigiilor și solicită măsuri suplimentare de promovare a adoptării acesteia. Sistemul de taxe judiciare în cadrul instanțelor de drept comun

⁸¹ Figura 65, Tabloul de bord privind justiția în UE din 2026.

din [Austria](#) continuă să prezinte provocări în ceea ce privește accesul la justiție, inclusiv pentru întreprinderi, în special din cauza absenței unui plafon pentru taxele judiciare.

În cele din urmă, deficiențele în ceea ce privește eficiența sistemelor de justiție pot submina mediul de afaceri, deoarece investitorii și întreprinderile au nevoie de soluționarea în timp util a litigiilor pentru a lua decizii de investiții în cunoștință de cauză. În [Malta](#), întârzierile și eficiența inadecvată a instanțelor reprezintă un motiv de îngrijorare pentru încrederea întreprinderilor. Deși numărul de angajați ai instanțelor a crescut, părțile interesate recunosc că deficitul de personal din sistemul judiciar și administrativ este un factor de întârziere în instanțe, care ar putea afecta, de asemenea, securitatea juridică și activitățile economice. În [Italia](#), părțile interesate, inclusiv reprezentanții mediului de afaceri, recunosc progresele înregistrate în ceea ce privește recrutarea judecătorilor și a personalului administrativ din justiție, de exemplu prin lansarea de concursuri pentru recrutarea permanentă de grefieri, dar sunt de acord că sunt necesare eforturi continue pentru ocuparea posturilor vacante în vederea îmbunătățirii eficienței justiției. În [Portugalia](#), părțile interesate continuă să semnaleze deficiențele în materie de eficiență existente în sistemul de justiție, în special deteriorarea eficienței instanțelor administrative și fiscale, ca obstacol pe termen lung în calea investițiilor și a mediului de afaceri.

Corupția denaturează concurența și subminează încrederea în autoritățile publice, afectând astfel buna funcționare a pieței unice și condițiile de desfășurare a activităților economice. Acest lucru este deosebit de relevant în domeniul achizițiilor publice, în care mai multe state membre își consolidează măsurile de transparență și integritate. [Grecia](#) a introdus un sistem de formare și certificare pentru funcționarii publici destinat gestionării achizițiilor publice, a angajat personal suplimentar pentru autoritatea de supraveghere a achizițiilor publice și a instituit un registru al profesioniștilor din domeniul achizițiilor publice, cu scopul de a consolida profesionalizarea, integritatea și responsabilitatea funcționarilor implicați în achizițiile publice. În [Cipru](#), a devenit operațională o nouă platformă electronică de achiziții publice, care oferă vizibilitate de la un capăt la altul și sprijină autoritățile de audit în activitatea lor, consolidând în același timp în mod semnificativ transparența și responsabilitatea. În [Slovenia](#), Ministerul Administrației Publice a continuat să pună în aplicare două planuri de acțiune multianuale privind achizițiile publice, care vizează creșterea transparenței, a profesionalizării și a analizei, precum și modernizarea capacităților de achiziții publice electronice. În [Austria](#), ministerele responsabile cu achizițiile publice au introdus măsuri organizatorice, precum și audituri interne pentru a aborda riscurile de corupție.

Existența unor norme clare și transparente care să reglementeze peisajul **mediatic** este esențială atât pentru protejarea integrității spațiului nostru democratic, cât și pentru sprijinirea pieței unice prin asigurarea unor condiții de concurență echitabile pentru furnizorii de servicii mass-media. Sectorul mass-mediei se confruntă cu provocări economice care reflectă o tendință globală mai amplă. În acest sens, transparența proprietății asupra mass-mediei, alocarea echitabilă și transparentă a publicității de stat către entitățile mediatice și schemele de finanțare transparente pentru sprijinirea industriei mass-media îndeplinesc un rol important. EMFA este ancorat în faptul că serviciile mass-media independente îndeplinesc un rol unic pe piața unică, reprezentând un sector în schimbare rapidă și important din punct de vedere economic și acționând în același timp în calitate de „câini de pază” publici. În acest context, mai multe evoluții noi au intensificat și mai mult aceste provocări. În ultimii ani, în sectorul mass-mediei au apărut provocări structurale care pot avea un impact asupra libertății și pluralismului mass-mediei la nivel mondial. Printre acestea se numără dependența de platformele digitale, distribuirea bazată pe algoritmi, scăderea veniturilor din publicitate și lipsa de uniformitate a acestora, acțiunile străine de manipulare a informațiilor și ingerințele străine, precum și impactul IA. EMFA introduce monitorizarea anuală a riscurilor și a evoluțiilor de pe piața

mass-mediei, inclusiv a mai multora dintre aceste provocări. Alinierea statelor membre la EMFA este fundamentală pentru asigurarea creșterii și sustenabilității acestui sector esențial. În [Grecia](#), guvernul a lansat măsuri de sprijin financiar, în special pentru mass-media locală și regională, fiind în curs de punere în aplicare un plan de ajutoare de stat pe termen lung, menite să sprijine tranziția digitală a sectorului. În [Austria](#), au fost adoptate orientări detaliate privind interpretarea și aplicarea cerințelor în materie de achiziții publice pentru distribuirea echitabilă a publicității de stat. În [Irlanda](#), un nou proiect de lege va asigura Fondului pentru mass-media – care oferă sprijin pentru trei sisteme în domeniul jurnalismului și un sistem în domeniul transformării digitale – un cadru legislativ.

Un **sistem eficace de echilibru al puterilor** promovează securitatea juridică și previzibilitatea în materie de reglementare, permițând întreprinderilor să își desfășoare activitatea într-un mediu stabil și previzibil. În [Franța](#), în urma unei consultări ample, a fost adoptată o lege menită să simplifice cadrul de reglementare pentru întreprinderi. În [Italia](#), părțile interesate din mediul de afaceri au primit foarte bine o lege adoptată în noiembrie 2025 care viza simplificarea reglementărilor. În [România](#), imprevizibilitatea legislativă, determinată de modificările frecvente ale legislației și de un număr mare de proiecte de lege pendinte în Parlament, rămâne principala preocupare în rândul întreprinderilor și al organizațiilor societății civile. În [Malta](#), modificările legislative frecvente și măsurile executive ad-hoc continuă să pună sub semnul întrebării stabilitatea și previzibilitatea juridică, ceea ce poate afecta mediul de afaceri. În [Cipru](#), întreprinderile continuă să semnaleze existența unor provocări în ceea ce privește calitatea procesului de legiferare și necesitatea simplificării legislative.

4. CONCLUZIE

Raportul din acest an privind statul de drept confirmă faptul că ciclul anual privind statul de drept continuă să ofere un stimulent important pentru reforme în toate statele membre, în beneficiul cetățenilor și al întreprinderilor deopotrivă. În ansamblu, evoluțiile indică o traiectorie în general pozitivă, cu îmbunătățiri semnificative și reforme importante finalizate sau în curs în toate cele patru domenii monitorizate, chiar dacă se menține lipsa de uniformitate între statele membre și între domeniile de politică, iar unele provocări persistă. Angajamentul față de acest proces rămâne unul puternic, astfel cum se reflectă în numărul substanțial de 2025 de recomandări în cazul cărora s-au înregistrat progrese.

Privind în perspectivă, Comisia consideră că raportul și recomandările sale ar trebui să îndeplinească un rol important în cadrul următorului buget pe termen lung al UE, contribuind la asigurarea unor garanții solide pentru protecția intereselor financiare ale Uniunii și sprijinind investițiile și reformele care contribuie la promovarea și consolidarea statului de drept. Tratatul egal și echitabil al statelor membre, o aplicare clară și consecventă a standardelor UE și un proces bazat pe dialog sunt principiile care stau la baza Raportului privind statul de drept, care va continua să ghideze colaborarea dintre Comisie și statele membre.

Comisia va continua să lucreze în strânsă legătură cu Parlamentul European și cu Consiliul în ciclul anual. Comisia invită Consiliul și Parlamentul European să continue dezbaterile generale și dezbaterile specifice fiecărei țări pe baza raportului. Comisia își menține angajamentul de a sprijini statele membre în punerea în aplicare a recomandărilor din acest an și de a colabora cu toate părțile interesate relevante pentru a proteja și a consolida valorile fundamentale ale Uniunii.